Flattery sits in the parlour when plain dealing is kicked out of doors.

—Thomas Fuller.

OPINION

Founded by Mahatma Gandhi in 1903. Former Editor: Manilal Gandhi—1918-1956.

No. 23—Vol. LVI. · Friday, 20th June, 1958

REGISTERED AT THE G.P.O. AS A NEWSPAPER.
Price: FOUR PENCE

CEYLON PREMIER ON PAN-TAMIL STATES FROM MALAYA TO AFRICA

COLOMBO, June 11.

THE Prime Minister of Ceylon, Mr. Solomon Bandaranaike, iindicated yesterday that the aim of the extreme Tamil Federal Party, which he had banned, was to foster the establishment of a Pan-Tamil State, which would bring under one flag all Tamil-speaking peoples in areas such as Africa, Malaya and India.

This was revealed when texts were released of two speeches Mr. Bandaranaike made in a secret session of Ceylon's House of Representatives last week. He blamed the Federal Party for provoking race riots.

The Prime Minister, told Parliament in a speech published today that the countrys language dispute could not be solved by either party getting "one hundred per cent of what it asked for."

He was speaking to a closed session of the House last week on measures to end "once and for all" the bloodshed and violence over language rights between the Sinhalese and Tamil communities.

Mr. Bandaranaike emphasised that the ideal of of a united people was the only course of sanity and sense in Ceylon, whether it be for the Sinhalese or the Tamils.-Sapa-Assoc. Press.

Pistorius Has Doubts About Votes For 18-Year-Olds

BY what logic would a person incapable of managing himself be fit to manage the country?

Professor P. V. Pistorius, Professor of Greek at the Pretoria University, put that question when he gave the "Sunday Times" his views on voting rights for 18-year-olds in South Africa,

He says: "The primary qualification of a voter would seem to be an ability to think independently, to be capable of a critical analysis of the policies and slogans of the various parties and to be sufficiently balanced to distinguish between fact and emotion.

"Probably only a very small percentage of voters would qualify if these criteria were applied, and the truth is that there are few, if any, who know what, for instance, apartheid means or what the United Party would or could have done to guide the economic, political and social aspirations of the Bantu,

Weakens Aim

"Wisdom does not necessarily come with age but it is more seldom found in youth, and if the aim is—which it clearly is not—to strengthen logic at the expense of emotionalism in

(*Continued on page 234*)

Zulu For Leningrad University

TEXTBOOKS on Zulu, Swahili and Amharic will be issued by Leningrad University towards the end of the year, when tuition in African languages will be introduced at the university, says a report in the official "Soviet News," published in London.

The bulletin reported that the Soviet Ministry of Higher Education had announced that the training of specialists in African languages would be extended in the Soviet Union. Students of the African Department of Leningrad University must learn to speak two allied African languages. To improve conversational speech, specialists from Africa will be invited to the University.

Later on, it was stated, the study of African languages would be introduced at Moscow University.

PROCLAMATIONS TO BE TESTED IN COURT

DR. G. M. NAICKER, President of the Natal Indian Congress, Mr. P. R. Pather, President of the Natal Indian Organisation and Dr. A. Baboolal, President of the Durban Indian Combined Ratepayers Association, have issued the following statement in relation to the Proclamation under the Group Areas Act made by the Minister of the Interior which appeared in the Government Gazette Extraordinary of the 6th June 1958.

We have made a close study of the far reaching effects of the Proclamation under which certain Group Areas in terms of Sections 20 and 21 of the Group Areas Act 77 of 1957 have been proclaimed in the City of Durban.

The Indian community are justifiably alarmed at the Proclamation which spell disaster to our people. Nevertheless we call upon our people to observe calm and not panic.

We have sought the opinion of Senior Counsel in the matter and we are advised that the Proclamations are bad in law. We have therefore decided to test the validity of the Proclamations in the Courts of Law.

Pending the decision of the Court we call upon our people who are affected by these Proclamations not to fill in the forms as required by the Group Areas Development Board.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

OPINION

FRIDAY, 20TH JUNE, 1958

Durban Group Areas

THE Group Areas proclamations for the city of Durban create one of the worst crises which the Indian community has faced in this country. Almost overnight, an entire people is faced with ruin.

The call has come forth from various leaders for calm. Calm the Indian has always exercised, even without being told to behave this way. Further, he has been told that the proclamations will be tested in court. At best this will only be a palliative. The courts might declare the proclamations invalid, That will not stop the ingenious Minister of the Interior going to Parliament to ensure that future proclamations were not challenged. The behaviour of this government in a series of instances should have long made people aware of this peculiarity in its conception of justice.

The Indian people are not facing just a piece of bureaucratic bungling on the part of the authorities. They are face to face with systematic attempts to ruin them financially and starve them in ways which will force them to choose to return to India. Here, the law is being used to attain ends which are distinctly immoral. And when a law loses moral content it works for the destruction of the citizen. The Group Areas Act does just that. We see before us a situation in which the Indian community will be impoverished in ways which endanger its survival.

The real issue raised by the proclamations, then, is not a legal one. It is basically moral. While fighting it in the courts might bring about a little relief here and there, real opposition, to be effective, will have to be waged on the plane where the utter corruption of apartheid will have to be exposed.

And there is only one way to do that. The Indian will need to realise now, more than at any other period in his history, that salvation for him lies in joining hands with the African in a determined bid to confront apartheid challenges it will be unable to face.

The Indian is to-day the plaything of the White politicians because he is weak. For a long time many Indians believed that if they concentrated on building up their economic power, that would place them in the position where the White man would treat them differently. That myth has now been exploded by events. The race oppressor does not want to see his victim strong—anywhere. He will hit the Indian, admittedly at different points, precisely in the way that he will hit the African. In the face of this, salvation for the Indian lies, ultimately, in making common cause with those who are most powerful numerically. It will necessitate a recasting of outlooks and a new willingness to bear greater sacrifices in the fight to uphold democracy and justice.

Comment On Men And Events

Tsele, Anti-Whiteism And Sabra

By JORDAN K. NGUBANE

SITUATIONS could very well arise in which Sabra's decision to meet African leaders could eventually destroy the ANC and its ideal of a mixed nation built on race equality. Against this background the things Dr. Peter Tsele said at the Witwatersrand University the other week and what Dr. J. S. Moroka told Jan Burger, the feature columnist of the Johannesburg "Star" throw into sharper relief some of the practical difficulties the ANC will have to overcome to speak with authority when meeting the Sabra challenge.

Dr. Moroka said he would like to see South Africa partitioned into autonomous Black and White States.

Dr. Tsele, according to Press reports, accused the Congress leaders of being controlled by the Congress of Democrats. He made it quite clear that his opposition to the COD was ideological and had nothing to do with the skin colour of its members. He denied the charge that he is anti-White and added that the Africanists are opposed to any form of fascism.

Coming from a man like him, who is one of the thinkers of Africanism, the statements about racialism and fascism are to be welcomed, firstly, as shedding more light on the real orientation of Africanism and, secondly, as taking the bottom out of the charge that the Africanists are tribalists and racialists.

At the same time Dr. Tsele is not the only spokesman of Africanism. Some of his colleagues have gone on record as saying things which do not tally closely with what he told the Witwatersrand University students. It would help the country see Africanism in the correct perspective if the Africanists published a formal statement of their real attitude to the race question—among other things, if to debunk COD charges that they are totalitarian racialists.

COD

Dr. Tsele's remarks on the COD on the other hand, are of the greatest importance. A strong section of Congress members has deep misgivings about the COD and the role it plays in the Congress Movement. These misgivings might produce attitudes which will hamper the ANC in its efforts to speak to Sabra on behalf of the African people. The Congress Movement is an exclusive club with political preferences which are not acceptable to the majority of the people of South Africa; in practice it functions to facilitate the domination of the ANC by the COD.

First, for the charge that it is exclusive. In practice membership of the Congress Movement has been limited to those organisations which accept the Freedom Charter. At the moment there is even a movement to hound out of organisations like the ANC individual members who oppose the Freedom Charter; who prefer the Declaration of Human Rights of the United Nations, instead. Secondly, on the political plane race exclusiveness is practised inside the Congress Movement. Each racial group is herded in its own pondokkie—thus the SAIC; SACPO; the COD and the ANC, to facilitate the domination of the other organisations by the COD.

Second, for the charge that the Congress Movement is not accepted by the majority of the people of South Africa. In the Coloured elections SACPO and its allies in the Congress Movement received a major rebuff. Mr. Luthuli's dramatic intervention to back Piet Byleveld failed to persuade more than about four hundred Coloureds to vote for him. It does not matter much which way you see Byleveld's rejection. If it was the older generation who voted, they made it plain that they want to have little to do with SACPO and the Congress Movement. The question this raises is that if the "workers" and the younger lot would have voted differently, why did they not rally to SACPO's call? If NEUM propaganda forced many to boycott the elections, then the NEUM is more acceptable to the Coloureds than SACPO and the Congress Movement. If the Coloureds were indifferent, it is quite plain that neither SACPO nor the Congress Movement spoke a language they were willing to understand.

Whites

The theory to justify race exclusiveness on the political plane in the Congress Movement is that organisations like COD can convert more Whites to the Congress viewpoint. I do not know the extent to which the COD has succeeded in this

pect. But if the elections are any guide, they do not seem to be doing well at all. On the contrary, in about five years the Liberals can claim to have produced at least about 3,000 Whites who are prepared to vote for a common society immediately.

If COD is ineffective in the White community, its contribution to the Congress Movement is also not clear. Some say that it provides the brains which keep the Congress Movement on the right track.

The Congress Movement manoeuvred the ANC into committing itself to the pre-election strike. The African community administered a major rebuff to the leaders of the ANC and the Congress Movement and showed in the clearest manner possible that the more the ANC toes the Congress Movement line, the more it becomes out of touch with African opinion.

The strike also brought to the light of day the very sharp ideological differences which have developed as a result of bossing of the ANC by the Congress Movement.

Finally, for the charge of domination by the COD. It is known that many top-level men in the ANC and, to a lesser extent, the NIC, had grave doubts about the wisdom of staging a pre election strike. But the bosses of the COD were so determined on it that both Lutbuli and Naicker had, in the end, to toe the line. One day the full story of this debacle will be told and the country will be shocked by what happened.

Dr. Moroka

Against this vast background men like Dr. Moroka see little hope for their people in the leadership of an ANC which has been reduced to the position of a stooge of the COD. I do not think Moroka is a racialist. He would never have accepted the presidency-general of the ANC if he was. I do not think he is a tribalist either. There is no room for that sort of thing in the ANC. He has very deep misgivings about the direction the ANC is taking, with its doctrinaire adherence to things which divide the African people, like the Freedom Charter. And he is not alone in that. People like Dr. Xuma, Rev. Z. R. Mahabane and very many of the delegates who went to Bloemfontein two years ago, are profoundly disturbed to see that the ANC ignores the united voice of the African community—the Bloemfontein Declaration—in favour of the Freedom Charter which was passed by a mob which was in no way representative of the African community.

Viewed in this light, Dr Moroka's enthusiasm for the possibility of a sovereign African State, is an expression of diminishing faith in the direction taken by the ANC. I think Dr. Moroka is very wrong to be blinded by his hatred for apartheid into embracing partition and the possibility of splitting the entire African people. But, ultimately, the ANC cannot absolve itself from the guilt for the fact that African opinion has been confused by the things our leaders have done in our name. And Dr. Moroka basically was expressing this confusion.

rolong will go their own way; so also the Xhosas, the Zulus, the Pondos, etc. The ideals for which the ANC has striven since 1912 will be destroyed and the ANC itself will go down history defeated and discredited. And let us not be in doubt about what will happen to us as a united people. Catastrophe will then descend on us. White domination will be entrenched forever thereafter. For, there is no situation whatsoever in which apartheid can be good for us as a united people.

Threat To ANC

The dangers posed by the Sabra decision could thus be a threat to the survival of the ANC as the chief exponent of the ideal of a united people. Chief Luthuli's leadership is going to have its stiffest tests in the months which lie ahead If he still clings to the Freedom Charter and the Congress Movement, he will surrender the initiative to the Sabra apartheiders. If he rises to the call of the moment, he will unite the African people and see them through one of the worst crises in their lives.

I think all democrats and friends of the African will wish him all possible success. His is a responsibility few would like to bear. And the least we can do at the moment is to express readiness to help wherever there is the opportunity to do this. There is need for constructive thinking of the highest order—for, if Lutbuli fails, the African people will suffer.

For my part I should like to do all I can to make his task easier. With this in mind I conclude this discussion by making four proposals:—

i. In face of the dangers before us the national working committee of the ANC should call together a family—get-together and invite the various factions within it to see if internal differences cannot be ironed out;

ii. Every effort should be made to re-unite Congressmen on a principled basis, as against the patchwork resorted to in the Transvaal crisis;

iii. The Bloemfontein Declaration, to which the ANC is committed, should be the basis of the new unity;

iv. I have very strong dislike for the Congress Movement and I should be happy if it were scrapped and an altogether new alliance, which was not 'exclusivist, formed. But then I am a realist. Where the freedom Charter was rejected, I would suggest a broadening of the membership of the Congress Movement to include the Churches, the Liberals, non-Chartist trade unions and other organisations prepared to enter the alliance on the basis of the Bloemfontein Declaration.

After that we could look to the Sabra conference with brighter hopes of speaking with one mind,

Arun Gandhi Married In India

ARUN GANDHI, the only son of Mrs. and the late Mr. Manilal Gandhi, was married to Sunanda, daughter of Mr. and Mrs. Ambegaoker of New Delhi, on Tuesday, June 10, in Bombay. A large gathering of friends and relatives, and Government Officials were present at the reception.

Mr. Arun Gandhi, went to India in 1956, taking the ashes of the late Mr. Manilal Gandhi, to be immersed in the sacred river Ganges. After performing this religious ceremony he remained in Bombay, where he was accepted on the staff of one of India's most widely read papers—"The Times of India." He is still with this paper obtaining more journalistic experience.

The Sabra challenge enters at this point. The Sabra-men are convinced agents of apartheid. They know that the greatest threat to their ideology is a united African people led by an African National Congress of one mind and purpose. They know also that the ANC has, over the last forty-five years, steadily built African unity This mood to stand together is now so strong that it made the Alexandra boycott successful. They have decided to call the conference in order to sound African reactions to partition as a final solution to the race problem. If the Africans go to the conference divided, men like Dr. Moroka will have all the reason to accept partition rather than be made the fools of the Congress Movement and the COD.

Splits

The danger here will lie not in partition as such; but in the final splits it will produce among the African people. Then, the Ba-

Self-Government For Singapore

Singapore, Sunday.

Mr Lim Yew Hock, Chief Minister of Singapore, returned to a tumultuous welcome here today after leading an all-party delegation in London which negotiated a home-Rule constitution for the Colony.

He said the new constitution, which gives Singapore internal self-government but leaves defence and foreign policy in the hands of Britain, would come up for review in four years.

Referring to a Clause banning "know subversives" from contesting the next general election, he said: "We have done what we feel is right for the country, and the security of the country is above party prestige,

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Predikant Denies Compulsory Segregation In DRC

THE Dutch Reformed Church would never be able to reconcile with Christian ethics any racial segregation on the grounds of colour alone, a minister of that Church, the Rev. P. J. van der Westhuysen, said.

Addressing a meeting at the University of Cape Town on the D.R.C. standpoint on racial segregation, Mr. van der Westhuysen said: "It would be impossible to enforce segregation on people who are equal in all other respects, but differ in the colour of their skins.

"But," he added, "it may be that the Church would have to tolerate it as a politically desirable measure, but always holding high the ideal that it has got to come to a stop.

Mr. Van der Westhuysen said a distinction should be drawn between segregation by law and voluntary segregation — which was not apartheid—in the Dutch Reformed Church.

"We will not enforce segregation in the worship of God. I know there is a belief that our Church has enforced segregation. If this was the case, I would not serve in the Dutch Reformed Church.

"If a man came to worship God, he would never be turned away from our Church, but if he comes with a camera and a reporter he will be.

The Dutch Reformed Church is trying its level best to put the ideal of Christian unity among all its people into practice as far as existing circumstances will allow. The Church is forging ahead to get this ideal realised, but it is a long and painful process to get it implemented.

Oppo s

"Any legislation made with the object of getting rid of any people simply because we don't like them will be categorically opposed by the Dutch Reformed Church," he said.

"Our Church sometimes gives the impression that it is acquiescing quietly to everything the Government says and that we stand four square behind the Government. This is not so."

Asked if he did not think the D.R.C. was going too far in withdrawing from the proposed all-Church conference as a result of the Archbishop of Cape Town's remarks about the warped Calvinistic ideas, Mr. Van der Westhuysen said: "I am afraid the Archbishop occupies a very responsible position in that he is, in an essential sense, the head of his Church, and I assume that for practical purposes the Archbishod talks for the Church of the Province."—Sapa.

Predikant Says Whites Live In Fools' Paradise

PORT ELIZABETH, Saturday

A MORE direct attitude towards the non-Whites is called for by the Rev. H. F. Heyman, retiring chairman of the Port Elizabeth branch of the South African Bureau of Racial Affairs (Sabra) and a member of the national executive of the organisation.

Mr. Heyman expressed his opinions on current racial affairs in informal conversation after the annual meeting of the local branch of Sabra here today. He emphasised that the opinions were his own and did not necessarily reflect the official policies of Sabra.

He said that most people in South Africa did not realise how grave the racial problem really was. Many were living in a fool's paradise."

"We shall be forced to speak more directly to the non-Whites, including the African National Congress," he said. This was becoming more essential because of Communist propaganda among non-Whites.

The Whites should approach the non-Whites to explain their standpoint.

In Pretoria, reports a "Daily News correspondent, Dr. P. J. Meyer, vice-chairman of the Transvaal Council of Sabra, told a joint meeting of Sabra and the Afrikaanse Studentebond last night that it was essential that Afrikaans and English speaking South Africans should have a common relationship and policy towards the Bantu community.

Because experience had shown that integration between Whites and Bantu was not only undesirable but also could not succeed without domination or assimilation of the one by the other, all attempts at integration must be sternly opposed and countered.

Meanwhile, in Johannesburg Mr. Eric Louw, Minister of External Affairs, said that clergymen of the Anglican Church in Canada had started a campaign to fight apartheid legislation and, according to the Canadian Press, money was being collected for this purpose from members of the Anglican Church, reports Sapa.

Mr. Louw said that he had received information about this campaign from the Union High Commissioner in Ottawa.

He said that it was clear that the campaign in Canada was inspired from the Union by bishops and clergymen of the Anglican Church.

Guilty Of Criminal Libel

Seven African elected members of the Kenya Legislative Council were found guilty in Nairobi of criminal libel and fined £75 each.

FROM AMERICA . . .

THE F.B.I. is investigating the deaths of two Negroes in Dawson, Georgia.

The two died during police inquiries. One was beaten while resisting arrest, dragged senseless into court, and died from a crushed skull. Another was shot in his backyard.

The Dawson police chief, Howard L. Lee, and County Sheriff Zeke Matthews conceded that there was unrest among Negroes. They blame the unrest on "Communists," and TV news from New York about integration and civil rights.

'Good Nigger'

The man who was shot in his backyard died from a stomach wound on the way to hospital.

"This boy surprised me," said Lee. "He had only been arrested twice before and seemed a good nigger. I remarked on the way to hospital how quick he died.

"I had to shoot one in the stomach a few years ago and he lived five or six days," he added.

Pistorius Has Doubts About Votes For 18-Year-Olds

(Continued from front page)

the electorate, the granting of the vote to 18 years olds will definitely weaken that aim.

"If politicians in the past have found that emotionalism and an uncritical approach to reality have paid dividends in the form of votes, the measure will at least be politically expedient.

"A very sensible criterion would be to ask any parent whether he or she would be prepared to allow children of 18 to be free of parental control and to be arbiters of their own fate and actions. It has been said that parents who have done so are responsible for much of our juvenile crime. By what logic would a person who is incapable of managing himself, be fit to manage the country?

Not Logical

"The argument that a man who must fight for his country should be allowed to vote, cannot endure logical analysis.

"In order to fight one must obey and act. In order to vote one must be chary of obedience. One must think and judge. Very different qualifications are needed for fighting and voting.

"In a normal society the measure would not have done much harm, but in South Africa the issues depending on the calm judgment of voters involved the possibility of ruin and ideological clashes, where the price of failure is terror and possible bloodshed.

"Factionally it will not make any difference. The South African electorate of all shades of opinion is already so emotionally laden and so impotent to let calm thought have its way, that the addition of a number of teenagers will not make much differences, *Facilis descensus averni* the road to ruin is an easy one.

American Captive For Military Court

THE Prime Minister of Indonesia Dr. Djuanda, said that a captured United States airman, Lawrence Pope, would "positively" be brought to trial before a military tribunal for alleged participation in Bombings in the East Celebes on behalf of the Rebels.

Dr. Djuanda said no date had been set for the court Martial because preliminary investigations were still being conducted.

He said he was not certain whether Pope would be allowed defence Counsel from abroad when he was brought to trial.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

The 'Kashmir Princess'

By A. S. KARNIK

WHAT HAS GONE BEFORE :

THE A.I.I. Constellation airliner, the 'Kashmir Princess,' specially chartered to carry the Chinese delegation to the Bandung Conference, picks up the officials at Hongkong. But Chou En-lai, the Chinese Prime Minister, is not among them. The weather is good, the aircraft in perfect working condition. But the air-hostess, Miss Gloria Berry, has a premonition. She senses danger.

Now Read on:—

When Captain Jatar Was Restless . . .

MEANWHILE, the 'Kashmir Princess' was faithfully following the route every minute getting nearer to Jakarta. It was nearly five hours since we had left Hongkong.

I became now aware of the need for food. I went to the galley and picked up two sandwiches, one cake, one plantain and poured myself a cup of coffee. This modest meal I took to the cockpit and settled myself at the radio officer's vacant table.

After the meal was over and the stomach quietened somewhat, drowsiness crept over me. I rose to return to the cabin to submit myself to sleep. I gave a final glance at all the instruments just to be sure that everything was in order.

As I stepped towards the cabin, Capt. Dikshit arrested my attention, "Karnik, see this altitude control knob (of the automatic pilot) has come off."

"Leave it with me, Captain. I will fix it in Jakarta," and with a smile I returned to the cabin, removed my shoes and I was soon asleep.

Passengers

Having made the Life Jacket announcement, Gloria Berry took up the passenger list for a check-up and went into the rear cabin. The first on the list was Dr. Friedrich Jensen, an Austrian, the only other European being Mr. Straec Jereni, a Pole.

Both of them must be journalists, she thought, for they carried portable typewriters and portfolios bulging with papers and books Dr. Jensen a least understood and, possibly, spoke English because when she said "May I see your ticket, please?" he closed the book he was reading and, producing the ticket from his pocket, looked up at her through thick glasses.

In a continental accent he said "Thank you" and smiled when she returned his ticket. Then he went back to his book. Mr. Jereni was the next, and he also gave a pleasant smile to the pretty little Hostess, but he thanked her in Polish.

There was one other nationality listed, and while checking the ticket of Mr. Vuong Minh Phoong the thought 'This is the first passenger from Viet Minh I have ever seen in the plane.'

The rest were all Chinese—and Gloria encountered some difficulty in pronouncing their names. They were all very polite to her, and they even bowed to thank her when she returned their tickets. It was difficult to make out their ages, actually they all looked so young.

It's a pity thought Gloria, their Prime Minister Chou En-la is not among them. It would have been some thrill to check his ticket. She could even take his autograph in the little book she always carried.

And so she went up the aisle and down the passenger-list, Li Ping, Hao Feng Ke, Chung Pu Yun, Hvang Tso Mei, Tu Hung, Li Chao Pchi, Shen Chien Tu, and Shih Chin Ang Gloria had somehow expected these high officials of the Communist Government of China to be grim-looking and rough-mannered. But they were all so pleasant and polite.

She wished she could speak Chinese—she would have liked to discuss with them so many things that she had heard and read about New China. But, meanwhile there was work to be done and an Air Hostess must learn to curb, even sublimate, her curiosity.

"I must ask the Pursers to serve them drinks," she thought, "I don't suppose they have prohibition in China."

Flight Pursers D'Souza and Pimenta went round to all the passengers with trays of drinks but, to their surprise, none of them asked for whisky or gin or even beer. A few of them had lemon squash, the rest just politely shook their heads, and continued to go through the bulky files they carried, making marginal notes in their strange Chinese hieroglyphs

CAPTAIN JATAR

Returning to the galley, the two Pursers and the Air Hostess, as usual, exchanged notes and agreed that in all their flying careers they had never come across such a serious-minded bunch of passengers.

Co-pilot Dikshit came into the galley to get some cigarettes, He asked the Pursers, "Have you served liquor to the passengers? and D'Souza replied that they were not the drinking type and all had declined alcoholic drinks

This aroused Dikshit's curiosity, and he peeped into the passenger cabin. They were all busy reading or writing. 'They look very young to be seasoned revolutionaries,' he thought. 'They must be busy with preparatory work for the Bandung Conference. Let me not disturb them.

So he went back to the galley and had some tea, and asked the Pursers if they knew that the aircraft had just flown over "Bombay." They thought he must be joking, so he told them one of the beautiful coral islands they had overflown some minutes earlier was named "Bombay island" on the map.

To which the newly-married D'Souza remarked with a far-away look in his eyes, "I wish it was our Bombay!"

When Dikshit came back to his co-pilots seat in the cockpit, Jatar was at the controls.

"Well, Dicky, did you have some rest?"

"Yes I slept a little—and got up just in time to look at that beautiful coral island which they call Bombay—I wonder why." Then he added, "Now would you like to go back and rest? I will take over in that case."

"No, thanks, I feel fine. Let's sit here and talk."

And yet, for some minutes, there was silence between them as the 'Kashmir Princess' soaring through the skies. The steady hum and throbbing of the engines was reassuring, all the meters registered normal flying conditions, the altitude needle was fixed at 18,000 feet, and the flying speed at 300 miles per hour. Five miles per minute—and yet the giant airliner was steady like a rock without the slightest tremor, in fact there was no sensation of speed at all.

The automatic pilot had been engaged, so that the plane flew on its own, following the course which had been charted and set on the compass. The pilots could sit back and relax, rest or eat, or drink or just talk. And yet the two of them sat there, looking out through the glass-planes at the blue sky above and ahead, the blue sea far below, and in between wisps of white fleecy clouds floating about.

Between the pilot and co-pilot of an airliner a very special feeling of comradeship develops. It is perhaps the realisation of the tremendous responsibility for the safety of the aircraft and the passengers in their charge which brings them so close to each other.

This relationship hardly needs any expression in words, and for hours Jatar and Dikshit could sometimes sit side by side, without speaking, just sharing that peculiar sense of comradeship flowing between them. But today Dikshit felt there was something on Jatar's mind, something he wanted to say to his friend and yet was hesitating to utter it. At last it came out.

"Well, Dickie, I am soon to be posted to Bangkok."

"Yes, I know. When do you go there?"

"They say it's up to me—now or, may be, in winter.

"But I have already been in Bangkok in summer—it can be hotter there than even in Bombay—so I think winter will be better."

Again there was silence in which the vibrations of the engines sounded like the steady beats of a healthy heart. Still looking ahead at the horizon, Jatar said, "I wish you also come with me and get transferred to Bangkok."

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"I would love to go with you, Jatar, but don't drag me into this posting. I don't want to leave Bombay"

"But why not?"

"I have my family responsibilities," said Dikshit, feeling bad at having to refuse his friends's suggestion.

"No, no," Jatar was repeating, "if I go, you too must come"

Dikshit knew that Jatar liked to work with him, and indeed the feeling was mutual, for they had been on hundreds of flights together, and Dikshit had learnt much from the veteran Commander. But today he sensed a particular note of affectionate insistence in Jatar's plea that he should join him in Bangkok, and he felt both happy and sad about it. So he said, "O K. there is plenty of time—we will talk about it again some other time."

"I guess I will go back and rest a while," said Jatar, getting up from his seat. "Call me if there is anything amiss."

"Don't you worry—everything look perfect to me," said Dikshit taking over the controls.

The Pilot

Captain Damodar Kashinath Jatar was a man of iron nerve. His flying experience of 12,300 hours over a period of twenty years, in all sorts of 'planes, in all kinds of weather, had given him an uncanny capacity to relax and take a nap at any time in any place in any circumstances and then to get up refreshed and ready for duty even after a few minutes of rest

It was almost a matter of switching off and switching on, as and when necessary.

When he left Dikshit at the controls he had planned to go to the front cabin and sleep for a quarter of an hour. But before lying down, as was his habit, he walked down the full length of the 'plane just to check up if everything was in order.

He was one of those Captains who did not believe that their duties were confined to the cockpit alone. He took a personal almost paternal, interest in the safety and comfort of the passengers entrusted to his care on any flight.

Today he was particularly concerned because he knew that few of the passengers on the charter flight spoke English, and it was possible that they needed something but were unable to communicate their wishes to the Air Hostess and the Pursers So he asked Gloria, D'Souza and Pimenta if the passengers were being properly looked after.

On being assured that everything was in order, he walked down the aisle through the passenger compartment and was greeted with nods and smiles by several of the Chinese delegates. They seemed to communicate such goodwill and trust in his command that he suddenly felt a great load of responsibility on his shoulders.

In his flying career he had flown many Very Important Persons, including Prime Minister Jawaharlal Nehru. He still remembered how nervous he had felt on that occasion, being conscious of the precious life that he carried in his 'plane and for whose safety he was responsible.

The Prime Minister was so pleased with the smooth take-off and landings that he had given the Commander a special pat on the back at the end of the trip. But this was a more onerous occasion, for these delegates were foreigners and by chartering an Indian plane they had demonstrated a complete trust in an Indian pilot!

He also knew the historic character of the conference for which they were proceeding to Indonesia and he felt as if by carrying them he himself was participating in the shaping of contemporary history. I and the A.I.I, he thought, should never let them down!

Next Week

WARNING

"Kashmir Princess" (Copyright 1958) Jaico Publishing House.

No Yes-men For Sabra Conference

TALKS with African leaders to be arranged by the South African Bureau of Racial Affairs on the Rand or at Bloemfontein towards the end of the year will not be confined to those who are in sympathy with Sabra's views.

This has been stated by executive members of Sabra. Expanding on this, Prof. N. J. Olivier (vice-chairman) said: "The organizing committee appointed by Sabra has not yet decided in detail who will be invited and how the invitations will be directed.

"But the general approach is that we welcome an exchange of ideas with any thinking African who is prepared to enter into a reasonable discussion whether he supports the Sabra ideal or not.

"The intention is most certainly not to invite only African chiefs and headmen.

India's Largest Insurance Company At Your Service

The New India Assurance Company Limited

SOLE REPRESENTATIVE IN THE UNION OF SOUTH AFRICA
RUSTOMJEE JALBHOY RUSTOMJEE
140, Queen Street, DURBAN.

FOR SERVICE AND SECURITY
CONSULT US FOR
EVERY TYPE OF INSURANCE

P.O. Box 1610.
Residence: 111 Eleventh Avenue,
DURBAN.

Phones:
Office: 25845
Residence: 36413.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Naicker Calls For Calm And Resolve

IN a statement to the Press on Durban's recent Group Areas proclamations, the Natal Indian Congress says:—

"The proclamations issued under the Croup Areas Act covering Durban and Pretoria clearly bear out the truth of our contention that no justice can flow out of a law which is manifestly unjust and whose avowed aim it to ruin the Indian people economically."

The full executive meeting of the Natal Indian Congress has been summoned to meet to give urgent consideration to the proclamations and to rally the entire Indian people in order to meet the grave crisis facing them.

In its statement, the Secretariat says: "The Durban proclamations affect almost 50,000 of our people whose homes and businesses are to be sacrificed at the altar of apartheid. The community cannot and must not allow this to happen."

Message

In a message addressed to the Indian people, Dr. G. M. Naicker, President of the South African Indian Congress, calls for "calmness and a firm resolve to defend their homes".

He adds: "The mass uprooting of our people from their homes, as envisaged in these proclamations, constitutes a gross violation of human freedom. It is a heartless attack in the name of racialism, on a voteless people. Its aim is to render the Indian people economically impotent.

"In the face of the grave dangers which face our people, I call upon all Indians, in all walks of life, to come together as never before in the history of our people, to meet the challenge unitedly and with one voice. Now is the time for the Indian people to declare to the authorities and to the world, in the clearest possible language that they are totally opposed to the Group Areas Act."

Hill Calls For Upsurge Of Decent Feeling

THE Chairman of the Natal Coastal Region of the Liberal Party, Mr. C. K. Hill, has issued a statement on the proclamations in which he says:—

The recent Group Areas proclamations for Durban involve uprooting a far greater proportion of non-European families than of European. The zoning of Cato Manor for ownership and future occupation by Whites is a glaring example. The Natal Coastal Region of the Liberal Party protests at the injustice involved in this misuse of their political powers by Europeans, injustice even in the limited sense of apartheid morality.

We call further for an upsurge of decent feeling to bring about the repeal of the Group Areas Act which encourages social selfishness—note the attitudes of white ratepayers' associations towards the Indians..., causes great financial losses to Indians particularly, who must make forced property sale and buy in conditions of scarcity, overrides individual rights as no law should do, and aims at a society in which co-operation and right living will become more difficult, because prejudice grows upon ignorance of those against whom it is directed.

Phone 34-1349 P. O. Box 1549.

MASTER BROS.
(PTY) LTD.
WHOLESALE MERCHANTS & DIRECT IMPORTERS
HOUSE FOR KEEN CASH PRICES
33 West Street, JOHANNESBURG.

Superb Performance By Moira Lister

THE non Europeans of Durban, were very fortunate in having one of the very rare opportunities, that come now and then, of witnessing, an artist on the stage, Moira Lister, the South African born famous stage, screen and television star, presented "People in Love," for a non-European audience, on Monday night at the Shah Jehan theatre.

Explaining her choice of programme, Moira Lister, said, that in this atomic age, the reading of Classics had disintegrated into plagiarised Hollywood versions. That is why, wanting to give the youth of today, the pure and original form of Classic stories, exactly as they were created by the authors but through the medium of the theatre, she decided to adopt some of the Classics. She made a series of thirteen stories in Majorca, while awaiting the birth of her baby daughter. She set to work to edit and adapt, these stories for millions of TV viewers. Since then, she has chosen the best of these for her stage presentation.

The basic theme of these stories taken from well-known authors, like Dorothy Parker, Edgar Allan Poe, Thomas Croker, Jose d'Almeida and Guy de Maupassant, was love, in its different forms. Moira Lister, presented, the love of a human heart, the love of the bottle, the love of a woman who loves in vain, the love of a mother for her only son and the love of a fisherman for mermaid, she portrayed a gruesome scene of a murder, and a light portrayal of a city lady who dances with a country gentleman, and secretly regrets every moment of it.

For two hours Moira Lister held the rapt attention of the audience, as she told the seven stories, with the versatility that only a great star can possess. Without the aid of scenery, or supporting players, she brought to life, the actors in the stories, and she held her audience spellbound. We hope that we may have many more such opportunities, in the near future. Moira Lister has indeed added another laurel to her, many conquests in the world of art,

Latest Records For Your Selections

Samundar	5 Records	Rok N roll	41/3
Barish	5 "	"	41/3
Mr. X	4 "	"	33/-
Aasha	4 "	"	33/-
Paying Guest	4 "	"	33/-
Chori Chori	5 "	Best Music 1956	41/3
Naya Andaaz	6 "	" " 1958	49/6

Best Instrumental No.

Fantush New Delhi ...	8/3
C.I.D. Both Sides ...	8/3
Devta " " ...	8/3
Mem Sahib C.I.D. ...	8/3
Chori Chori Both Sides ...	8/3
Baarisha and Basant Bahaar ...	8/3
Baap Re Baap. Naya Anadaz & Shremati 420	8/3

Packing & postage 7/6 extra.

BHARAT MUSIC SALOON
AND BOOKSELLERS
(Corner Grey & Lorne Streets)
286 Grey Street,
Phone: 29488.
DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

Why Protest Strike Failed

(Concluded from last week)

REGARDING the criticism that the decision interfered with areas that had successfully stayed at home, this must have been made without proper thought. The welfare of the people of those areas was paramount in the minds of the members of the Committee when they took the decision. The decision was also intended to safeguard the interests of the people of Sophiatown, New Clare and other areas which responded to the call. It would have been politically wrong and irresponsible on the part of the Committee to have sacrificed the best Congress soldiers merely in order to save face. To have done that, to have allowed matters to drift, would have been a very serious blunder which would have resulted in an unfortunate and unforgivable organisational and political disaster.

Other criticisms of a different nature are also made. These are:

(a) That branches were not consulted before the decision was taken. Perhaps this should have been done. But was it physically possible? However the Committee was empowered to deal with all cases of emergency. And, another thing branches cannot as of right demand that they should be consulted before decisions are taken by superior organs.

(b) That branches should have been notified before the decision was published in the press. Agreed. This is their inalienable right. But considering the time at its disposal and the circumstances in which the Committee operated, this was simply not feasible. Nevertheless, the Committee sincerely apologises to all concerned.

The criticisms against the decision calling off the protest have sidetracked and glossed over the real important political questions which require immediate attention. These are the life and death issues which the African National Congress must attend to at once if it is to survive the impending vicious Nationalist onslaught. It is therefore absolutely imperative that all loyal Congressmen and women should avoid spurious questions and arguments and attend to the real problems facing the liberation movement in South Africa.

We have been repeatedly told that people were ready and clamouring for action against injustices. If this is correct why did they not respond to the call to stay-at-home on April 14th? Was it because they did not support demands for general increase in wages, and a national minimum wage of £1 a day; the repeal of pass laws and permit regulations; and the ending of apartheid and discriminatory laws? Or, was it because they were afraid of the threats and intimidation of the Government and the police, or afraid of losing their jobs? Or was it because of the Worlds, Post and Messrs. Madzunya and Leballo? Or was it the combination of all these?

We are satisfied that the people fully support all the demands put forward in the campaign for the stay-at-home protest. We are also satisfied that it was nothing that the Government and the police said or did, or the threat of losing their jobs, which frightened the people and caused them not to respond to the call. How much damage was done by World, Post and Messrs. Madzunya Leballo and Nkomo is difficult to estimate. Normally they would do very little. But their united front with the daily press dramatising and exaggerating "the split and disagreement" in Congress might have made some impression.

The most likely causes of the defection were:—

(a) the propaganda put forward by the "Star" and "Daily Mail" that action during the election week would ruin the chances of the U.P.

(b) the duration of the action, perhaps three days—after the Easter holiday—was too long a period to expect the worker to undertake.

(c) doubts caused by the trouble in the Transvaal African National Congress branch.

(d) insufficient work and the failure to counteract the barrage of hostile propaganda; and

(e) the *collusion* which existed till the last stages of the campaign regarding the parties to the campaign.

We may be wrong about some of the things we said above or about all of them; If we are, let the branches state what they know. However, the branches are not likely to know either. After all they did not know what the people were thinking all the time until the morning of April 14th. This is indeed a very serious reflection against our branches.

Our branches local leaders and members must at all times know and voice the grievances, demands and aspirations of the people among whom they live and work. For a good and *intelligent leadership* however, this is not enough. They must in addition, act as barometers registering and indicating the people's fears, doubts, hesitations and *idiosyncracies*. If we accept this statement as correct, then we must admit that in the recent campaign most of our local leaderships and organs were badly ill-informed. They failed lamentably in their duty.

We have failed this time. Why did we fail? We failed because we are slaves of tradition and custom. Though we have in principle accepted the the M. Plan in actual practice we are still resisting it. It is only in few areas and few instances where the letter and spirit of the plan are carried out. The M. Plan entails slow and tedious house-to-house work and the formation of small, active and flexible units. But to this we prefer the easy way, the way of street corner meetings, mass meetings and mass conferences, and large cumbersome units consisting of persons from wide area.

The M. Plan was conceived in 1952 to meet the situation created by the anti-defiance campaign Acts: the Public Safety Act and the Criminal Law Amendment Act. The aim and purpose of the plan were:—

(a) to reorganise the Congress into small and easily manageable units;

(b) to enable the Congress to carry on its activities under conditions of martial law; and

(c) to dispense with the printed word, if need be, and to employ word of mouth.

It is quite obvious that sooner or later we shall be forced to work under conditions envisaged at the time when the M. Plan was conceived and formulated. The present general ban on all meetings of more than 10 Africans may be a prelude to the state of things to come. It may be a permanent institution. Let us not forget that to us the recent victory of the Nationalist Party means another sentence of five years' hard labour and spare diet.

If our prospective and characterisation of the future political situation in this country are correct then there is no more time for us to waste but to get on with the great and urgent task before us. We are confident that in our work we shall benefit from the experience of April 14th. Temporary setbacks and difficulties will never deter us. No obstacles, no difficulties, no matter how formidable can hold back a people bent on attaining freedom and justice for themselves and their children. Let us therefore go forward with confidence, courage and determination in the knowledge that ours is a just cause and that the future is with us.

D. NOKWE,
Assist. Gen. Secretary,
A. N. Congress.

Cable & Tel. Add. HARGVAN. Phone 29368

P. Hargovan & Co. (Pty.) Ltd.

Earthenware Pickle Jars 3 Gallons 12 6 each F.O.R. Durban
Fresh First Grade Green Ginger 1/2 per lb. " "
Fresh First Grade Garlic 2/- " " " "
Cash with order only.

P. O. BOX 1250.
155/7 Warwick Avenue
DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

India Letter

(From Our Own Correspondent)

Indo-Pak Talks On Firing Incidents

THE final meeting in the Indo-Pakistani inquiry into the firing incidents in which seven Indian policemen were shot dead was held on June 11th at Sulemanki.

Sardar Gian Singh Kahlon, Financial Commssioner of Punjab, and Mr. Atta Mohammed Lehgari, Commissioner of the Multan Division West Pakistan, are conducting the inquiry which opened on June 9.

At today's session, Dr. Kuldip Sethi, Assistant Surgeon of Fazilka who performed the post mortem on victims and whose statement was recorded was cross examined by the Multan Commissioner.

During the inquiry the two Commissioners inspected the scenes of the incident, heard the case of both sides and examined some of the evidence available.

The Indian party included Mr. P. P. Caprihan, Deputy Commissioner of Ferozpur, Mr. Bhagwan Singh Rosha, Deputy Inspector-General of Police, Mr. J. C. Vachher, Commandant of Punjab armed police.

Lucknow Postmen On Sickness Strike

The postal services in Lucknow were dislocated on June 10 as seven hundred postal employees abstained from work for the second day by submitting sick leave applications.

The novel method of strike was stated to have been adopted by the employees to protest against the shifting of the dead letter office and the wireless section to a new building, which according to the employees was "unhygienic".

The Postmaster General of Utter Pradesh later said that individual notices had been served on the absentees asking them to report for work immediately or race disciplinary action.

The Postmaster General, Mr. Shanti Swaroop, also forwarded all the medical certificates submitted by the absentee postal employees to the civil Surgeon and directed them to appear before the Civil Surgeon but according to the Postmaster General no employee has so far appeared before the Civil Surgeon.

The postal employees resorted to the "sickness strike" for the first time a week ago when about twenty employees of the wireless section abstained from work on casual or sick leave.

Mouse Cause A Fire

A mouse caused a fire in the house of an official of a village in Rajkot.

The fire, which broke out at night, destroyed currency notes to the value of Rs. 5,000 and important documents and other articles.

The mouse is believed to have carried the wick of a burning kerosene lamp, set it on the cotton which was stocked in large quantity in the house. No casualty was reported.

Woman Outwits Thieves

A woman who lost her purse while waiting in a bus queue, in Bombay, proved more than a match for the three men who were believed to have picked her hand bag.

She discovered her loss on boarding a bus but did not discontinue her journey to a theatre. The purse contained six cinema tickets besides Rs. 10 and a bunch of keys.

She told the theatre manager to be on the look out for anyone who tried to make use of her tickets.

As she had expected the three men called at the theatre produced the tickets and asked them to be exchanged for a subsequent show. The manager engaged the men in conversation while the woman communicated to the police.

The police, acting promptly, arrested the three men and recovered the missing keys and the money.

Premier On Second Lap Of Holiday

The Prime Minister, Mr. Nehru, left Delhi for Manali on June 11 on the second lap of his holiday.

He was accompanied by Mrs. Indira Gandhi, her two sons, Rajiv and Sanjiv, his trusted servant, Hari and an assistant.

The second part of his holiday will last 10 days.

Mr. Nehru was seen off at the Palam Airport by a large number of Congress workers, Cabinet Ministers and officials of the External Affairs Ministry.

India Govt. Call Against Strikes

A GOVERNMENT statement tonight called on all port workers not to support the strike in India's six major ports which is due to start at midnight tonight. About 150 ships will be affected.

The Government said that if the strike took place steps would be taken to "maintain the flow of goods essential to the life of the community."

Armed police moved into Bombay docks tonight to keep order and prevent sabotage, though strike leaders said workers had been told to "maintain "complete peace".

The Port Trust said arrangements had been made to run all services suce as piloting and berthing.

Garbage piled up in the streets of Bombay today and only emergency cases were admitted to hospitals as the strike of most of the municipal corporation's 30,000 workers ran into its second day.

The strikers want increased allowances.

In Calcutta

Work came virtually to a standstill in Calcutta's dockland 90 minutes before midnight on Sunday as 12,000 dockers struck in response to a call by the All-India Port and Dock Workers Federation.

The Federation called for a strike in India's major ports for an indefinite period, demanding implementation of the report by an official commission which recomended higher wages.

Port authorities sought the help of Indian Navy personnel to maintain vital dock operations.

Thirty-seven ships were tied up by the strike. There was no movement of ships yesterday either out of or into the port.

Calcutta Port, which handles 50 per cent of India's imports and exports, was the worst affected by the strike.—Sapa

R. VITHAL

Bookkeeping, Writing up Sets of Books, Balance Sheets, Income Tax Returns.

Contact No. 12 Barklys Arcade, 38 Market Street, Cor. Diagonal & Market Sts. Johannesburg. 'Phone 33-1654.

Mahatma Gandhi?

Was there a Man such as Mahatma Gandhi who lived on this Earth? Then what did he do?

See for yourself this mighty Man who moved on this Earth and gave the world a new vision of thought.

This publication is fully illustrated. Over 300 pages and over 500 photographs of art paper.

12 x 15 STRONGLY BOUND BOOK.

Released by the Government of India

Priced £5—5—0.

NOW FOR SALE AT

D. ROOPANAND BROS.

PUBLISHERS AND BOOKSELLERS

Phone 20707. — P.O. Box 2524.

85 VICTORIA STREET, DURBAN.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

THE

QUEENSLAND INSURANCE

COMPANY LIMITED.

(INCORPORATED IN 1886 IN NEW SOUTH WALES)

TRANSACTS ALL CLASSES OF INSURANCE

Fire - Marine - Accident

Consult:

MISS TEHMI SORABJEE RUSTOMJEE

SPECIAL INDIAN REPRESENTATIVE

106 MANSFIELD ROAD, - - - DURBAN.

P. O. Box 476. - - TELEPHONES 47453 & 47888.

B·I

Sailings Between East African Ports Karachi And Bombay

S.S. Karanja due 30th June 1958.
Sails for Bombay via Karachi on 5th July 1958.

PASSAGE FARE TO KARACHI OR BOMBAY

First Class	single	without	food	£92—0—0
Second "	"	"	"	£60—15—0
Third "	"	"	"	£31—10—0

For further particulars apply to—

Shaik Himed & Sons (Pty.,) Ltd.

390 Pine Street, — Durban.
Telephone 20432, Tel. Add. "KARAMAT."

BOOKS FOR SALE

Ramanama—M. K. Gandhi	2	0
An Atheist With Gandhi—Gora G. Rao	2	0
A Gandhi Anthology (Book I)—V. G. Desai	1	8
Gandhian Ethics—Benoy Gopal Ray	2	6
Basic Education—M. K. Gandhi	2	6
Bapu's Letters to Mira (1924-48)	7	6
For Pacifists—M. K. Gandhi	2	6
The Educational Philosophy of Mahatma Gandhi —M. S. Patel	8	6
To Women—Amrit Kaur	1	0
Drink, Drugs and Gambling —M. K. Gandhi	5	6
To the Students—M. K. Gandhi	8	6
The Gospel of Selfless Action or The Gita According to Gandhiji (Translation of the Original in Gujarati with an additional introduction and commentary) —Mahadev Desai	8	6
What Is Wrong With Indian Economic Life —D. V. K. R. V. Rao	3	0
Christianity Its Economy And Way Of Life —J. C. Kumarappa	2	3

Obtainable From:

**Indian Opinion,
P. Bag, Durban, Natal.**

Printed and published by Mrs. Sushila Gandhi at the International Printing Press (Phoenix), Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

NO. 23—VOL.-LVI.
FRIDAY,
20TH JUNE, 1958
Registered at the G.P.O. as a Newspaper
Price 4d.

INDIAN OPINION
ઈન્ડિયન ઓપિનિયન
મહાત્મા ગાંધીજીના હસ્તે સને ૧૯૦૩માં સ્થપાયું.
ભૂતપૂર્વ તંત્રી સ્વ. મણીલાલ ગાંધી

★ સત્યની શોધ અને અહીંસાનું પાલન બ્રહ્મચર્ય, અસ્તેય, અપરિગ્રહ, અભય, સર્વધર્મ સમભાવ, અસ્પૃશ્યતા નિવારણ ઇત્યાદિ વગર થઇ ન શકે.
—ગાંધીજી. ★

પુસ્તક ૫૬ મું—અંક ૨૩ | તા. ૨૦ જુન, ૧૯૫૮. | છુટક નકલ પે. ૪

અઢાર વર્ષના મતાધિકારીઓ

પ્રીટોરીયા યુનીવર્સીટીના પ્રોફેસર પી. વી. પીસ્ટોરીયસે "સન્ડે ટાઈમ્સ"ને આપેલી મુલાકાતમાં જણાવ્યું છે કે, દક્ષિણ આફ્રિકામાં ૧૮ વરસની ઉમરના છોકરા તથા છોકરી એ મત આપવાના હક બારામાં મારે કહેવું જોઈએ કે જે લોકો પોતાને જ સંભાળવા માટે કુશળ ન હોય તે લોકો દેશને કેમ સંભાળી શકશે.

જે માણસ મત આપે તેને પહેલાં તો સ્વતંત્ર રીતે વિચાર કરતાં આવડવું જોઈએ. ત્યાર પછી એને જુદા જુદા પક્ષોના વિચારોનું પૂર્ણ જ્ઞાન/હોવું જોઈએ અને ત્યાર પછી એ જ્ઞાનને કઇ રીતે વાપરવું તેની આવડત હોવી જોઇએ અને વાસ્તવિક રીતે જો આપણે આવા અધિકારીઓને શોધવા જઈએ તો આપણને ઘણુંજ ઓછા મળે એમ છે. હું માનું છું કે આ દેશના બહુ જ ઓછા લોકો ઇલાયકાપણાનો અર્થ સમજે છે અને તેઓ એ પણ નથી સમજતા કે જો યુનાઇટેડ પાર્ટીના હાથમાં સરકાર આવી હોત તો તેઓ કઇ રીતે આ દેશને આર્થીક, સામાજીક અને રાજકીય રીતે દેશને મદદ કરી શકત. એવું નથી કે ઉમર સાથે જ અક્કલ ,વધે છે. પણ યુવાનોમાં અનુભવ હજુ ઓછો હોય છે અને જો આપણે આ દેશમાં એમ ઇચ્છતા હોઇએ કે આપણા મતાધિકારીઓ વિચાર પુર્વક મત આપે, નહિ કે ભાવનાથી. તો એ વસ્તુ ૧૮ વર્ષની ઉમરનાને હક આપવાથી નહિજ બની શકે. અગર આપણે મા બાપોને એમ પુછીએ કે તેઓ પોતાના ૧૮ વરસના બાળકોને પુર્ણ સ્વતંત્રતા આપવા તઇયાર છે? તો હું નથી માનતો કે ઘણા મા બાપો એમ કરવાને તઇયાર હોય. આપણે જોતા આવ્યા છે કે જે મા બાપોએ ૧૮ વરસના બાળકોને પૂર્ણ રીતે સ્વતંત્ર કરી દીધા છે તેવા ઓમાંથીજ આજે ગુન્હાખોર યુવકો ઉપજે છે. ઘણા લોકો કહે છે કે જો એક માણસ પોતાના દેશને માટે લડવાને લાયક હોય તો તે પોતાના દેશમાં મત આપવાને પણ લાયક થાય. એ ચર્ચા બરાબર નથી. લડવાને માટે તો માણસને હુકમો માનવા પડે પણ મત આપતી વખતે મનુષ્યને પોતાના જ વિચારો માટે સાવધ રહેવું પડે. આમાં મત આપવામાં માણસે વિચાર કર્યા પછી નિર્ણય કરવો પડે એટલા માટે લડવા માટે અને મત આપવા માટે બે જુદી જાતની કેળવણી હોવી જોઈએ. એક સાધારણ સમાજમાં ૧૮ વરસના મત હોવાથી બહુ નુકસાન ન થાય પણ આજે દક્ષિણ આફ્રિકામાં જ્યારે મોટા મોટા પ્રશ્નો આપણી સામે ઉભા છે અને ખોટા મતથી લોહીની નદીઓ પણ વહેવાની બીક છે ત્યારે આવા બાળકોના મતથી ઘણુંજ નુકસાન થવાનો સંભવ છે.

ગ્રુપ એરીયા સામે લીબરલોનો વિરોધ

પ્રોફેસર સી. કે. હીલ જેઓ નાટાલ કોસ્ટલ વિભાગની લીબરલ પાર્ટીના પ્રમુખ છે તેમણે એક નિવેદનમાં જણાવ્યું છે કે, જે ગ્રુપ એરીયાનું જાહેરનામું ડરબન માટે બહાર પડયું છે તેમાં ગોરાઓ કરતાં બીન-ગોરાઓના કુટુંબને પોતાના રહેઠાણમાંથી વધુ પ્રમાણમાં ઉખેડી નાંખવામાં આવશે દાખલા તરીકે કેટોમેનરના લત્તાને ગોરાઓના લત્તા તરીકે ગણવામાં આવ્યો છે હાલ કેટોમેનરનો લત્તો સંપુર્ણ રીતે બીન-ગોરાઓથી વસાએલો છે. આવા અન્યાયની સામે લીબરલ પાર્ટી પોતાનો સખત વિરોધ દર્શાવે છે. એ જોઇને અત્યંત દુઃખ થાય છે કે ગોરાઓ કે જેના હાથમાં પુર્ણ રીતે રાજનૈતિક શકિત રહેલી છે તે લોકો આવા અન્યાય કરે છે. અમે બધા સુધરેલા લોકોને અરજ કરીએ છીએ કે તેઓ ગ્રુપ એરીયા એકટ કે જે સ્વાર્થીપણાથી રચાયેલો છે તેનો પુર્ણ રીતે વિરોધ કરે. ખાસ કરીને આ કાયદાથી હીંદીઓને વધુમાં વધુ નુકસાન થવાનું છે કારણ કે તેઓએ પોતાની પ્રોપર્ટી વેચવી જ પડશે અને જે થોડી પ્રોપર્ટી તેમને ખરીદવી પડશે તે ગમે તે ભાવે ખરીદ કરવીજ પડશે. આવો કાયદો જે માનવી હક્કો ઉપર હુમલો કરે તે કાયદો જ ન ગણાય. અને જે સમાજમાં એવો કાયદો આવશે તે સમાજમાં સુખ અને શાંતિ મળવાનો બહુજ ઓછો સંભવ છે.

લેનીનગ્રાડ યુની-વર્સીટીમાં ઝુલુ

લંડનમાં છપાતું "સોવીયેટ ન્યુઝ" છાપામાં એમ જણાવવામાં આવ્યું છે કે આ વરસની આખરી સુધીમાં લેનીનગ્રાડ યુનીવર્સીટીમાં ઝુલુ, સ્વાહીલી, અને અમહારીક ભાષામાં શિક્ષણ આપવામાં આવશે. વધુમાં સોવીયેટ મીનીસ્ટ્રી ઓફ હાયર એજ્યુકેશને જણાવ્યું છે કે તેઓ આફ્રિકન ભાષાઓમાં વધુ શિક્ષણ સોવીયેટ યુનીયનમાં પ્રસારવા ઇચ્છે છે લેનીનગ્રાડ યુનીવર્સીટીના આફ્રિકન ડીપાર્ટમેન્ટના વિદ્યાર્થીઓએ ઓછામાં ઓછી બે આફ્રિકન ભાષા ઉપર કાબુ મેળવેલો હોવો જોઈશે. આ ભાષાઓને સ્પષ્ટતાથી બોલવા માટે આફ્રિકાથી ખાસ ભાષા વિદ્વાનો બોલાવવામાં આવશે. આ આફ્રિકન ભાષાઓનું શિક્ષણ પાછળથી મોસ્કોની યુનીવર્સીટીમાં પણ આપવામાં આવશે.

ગ્રુપ એરીયાની અસર

ડરબનની સીટી કાઉન્સીલની પ્લેનીંગ અને ડેવલોપમેન્ટ કંટ્રોલ કમીટીએ ગ્રુપ એરીયા બોર્ડ (પ્રીટોરીયા)ને તથા ગૃહ પ્રધાન ડો. ટી. ઇ. ડોંજીસને તા. ૧૧મી જુને અરજી કરી ગ્રુપ એરીયાની મુદતમાં ૩૦ દિવસનો વધારો કરવાની માગણી કરી હતી. જવાબમાં ૧૭મી જુને પ્રીટોરીયાથી ના પાડી છે. એમ મનાય છે કે આ પ્રોકલેમેશનની અસર આશરે પચીસ હજાર પ્રોપર્ટીને તથા એક લાખ માણસને થશે જેમાં વાંચી લખી ન શકે એવા અનેક મધ્યમ વર્ગના હીંદીઓ છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

"ઇન્ડિયન ઓપિનિયન"

શુક્રવાર તા. ૨૦ જુન, ૧૯૫૮.

ડરબનમાં ગ્રુપ એરીયા

ડરબન માટેના ગ્રુપ એરીયા વિષેનું જે જાહેરનામું બહાર પડયું છે. એનાથી ડરબનની હીંદી કોમને બહુ જ નુકસાન પહોંચવાનો સંભવ છે. એમ કહીએ કે, રાતો રાત એક સમગ્ર કોમનો વિનાશ થવાનો છે તોયે ખોટું ન ગણાય. ઘણા નેતાએ શાંતિ જાળવવા માટે હીંદીઓને અરજ કરી છે. આવી અરજીઓ વિના પણ હીંદીઓએ હંમેશાં શાંતિ જાળવી જ છે. હીંદીઓને એમ કહેવામાં આવ્યું છે કે આ જાહેર નામાને કોર્ટમાં ચકાસણી પર લઈ જવામાં આવશે. અને કોર્ટ કદાચ આ જાહેરનામાને કદાચ ગેર કાયદેસર પણ ગણે તેમ છતાં આપણા ગૃહ પ્રધાન પાર્લામેન્ટમાં જઈને એટલું તો નક્કી કરશેજ કે, ભવિષ્યના જાહેર-નામાને કોર્ટ સુધી પહોંચવા દેવામાં જ ન આવે. સરકારની આવી વર્તણુક તો હંમેશાં આપણે જોતા આવ્યા જ છીએ. એટલે એમના તરફથી ન્યાયની આશા રાખવી નકામી છે.

આજે હીંદી કોમ સામે આવો પ્રશ્ન ભુલથી નથી ઉભો થયો પણ આ તો એક રચનાત્મક કાયદો છે. જેનો ખાસ હેતુ હીંદીઓને આર્થીક રીતે પાયમાલ કરી નાંખવાનો અને એમની ઉપર એટલી હદ સુધી સખતાઇ કરવામાં આવે કે અંતમાં તેઓ આ દેશ છોડીને હીંદ જવા માટે પણ રાજી થાય. આ કાયદામાં આપણે જોઈએ છીએ કે, સરકાર પોતાનાં અનીતિમાન કાર્યોને પાર પાડવા માટે કાયદાની મદદ લ્યે છે અને જ્યારે કાયદો નીતિ વગર રચાય છે ત્યારે એમાં આમ જનતાનો વિનાશ જ થાય છે. ગ્રુપ એરીયાઝ એક્ટમા આપણે આ જ જોઇએ છીએ. આપણે આજે જોઇ રહ્યા છે કે હીંદી કોમ એટલી ગરીબાઇમાં આવી જશે કે તેઓને માટે જીવવું અઘરૂં થઇ પડશે.

આ જાહેર નામાથી જે સવાલ ઉભો થાય છે તે કાયદાનો નથી પણ નૈતિક સવાલ છે અને જો આ પ્રશ્નને કોર્ટ સામે લઈ આવવાથી થોડીક રાહત પણ કદાચ મળશે તો પણ આનો ઉપાય તો એક જ છે અને તે એ કે આમજનતાએ એકત્ર થઇને એનો વિરોધ કરવો અને એપાર્ટહેડનું અનીતિપણું જાહેર કરવું અને આમ કરવાને માટે એક જ રસ્તો છે અને તે એ કે આજે એવો વખત આવ્યો છે કે હીંદીઓએ આફ્રિકનોની સાથે થઇને ઇલાયદાપણાનો સામનો કરવો. આજે ગોરા રાજનૈતિકો હીંદીઓની બીક એટલા માટે નથી રાખતા કારણ કે તેઓ અશકત છે. ઘણા વખતથી હીંદીઓનું માનવું એવું છે કે જો તેઓ આ દેશમાં આર્થીક રીતે શકિતમાન થાય તો ગોરાઓ તેમના તરફનું વર્તન બદલી નાંખશે પણ હાલના બનાવો ઉપરથી આપણે જોઈએ છીએ કે આ વસ્તુ કેટલી ભુલ ભરેલી છે સરકાર પોતાના શિકારને જોર.વર જોવા નથી ઈચ્છતી અને તે હીંદીઓની ઉપર તેમજ આફ્રિકનોની ઉપર વધુને વધુ સખતાઇ કર્યા જ કરશે અને આ પરિસ્થિતિમાં હીંદીઓનું હિત એમાં જ છે કે, તેઓ આ દેશની બહુમતિ સાથે પોતાને એક કરે કે જેથી તેઓને બચાવની આશા રહે. અને આમ કરવા માટે ઘણા હીંદીઓએ પોતાના વિચારો બદલવા જોઈશે અને મોટા ભોગો આપવાની તઇયારી રાખવી જોઈશે કે જેથી તેઓ લોકશાહિ અને ન્યાયને માટે લડી શકે.

નોંધ અને સમાચાર

મી. કાછલીયાની અપીલ

મી. યુસુફ અહમદ કાછલીયા ઉપર સપ્રેશન ઓફ કોમ્યુનીઝમ એકટની રૂએ પાંચ વર્ષ માટે જાહેર સભામાં ભાગ ન લેવાના મૂકાયેલ પ્રતિબંધના વીટવોટર્સરેન્ડ યુનીવર્સીટીની મિશ્ર કોન્ફરન્સમાં જઇને ભંગ કરવા માટે ગયા મહિને જોહાનીસબર્ગની કોર્ટે ત્રણ માસની જેલની શિક્ષા કરેલી તેની સામે થયેલી અપીલમાં ૧૩મી જુને પ્રીટોરીયામાં મી. જસ્ટીસ કુપરે એ હાજરી નિર્દોષ માન્યતાથી થયેલી હોવાનું સુચવી પ્રતિબંધીત મુદત સુધી એ સજા સસપેન્ડ કરવાનો ચુકાદો આપ્યો છે.

ઇલાયદી યુનીવરસીટી

ઇલાયદી યુનીવરસીટીની કેળવણી અંગે નીમાયેલાં કમીશને એક નવું બીલ દોર્યું છે જેમાં ભલામણ કરી છે કે ડરબનની બીન-ગોરાની મેડીકલ સ્કુલને સરકાર હસ્તક નહિ લેતાં તેને નાટાલ યુનીવરસીટી પાસેજ રહેવા દેવી જોઇએ આ ડ્રાફ્ટ બીલ આવતા મહિને શરૂ થનારી પાર્લામેન્ટની બેઠકમાં રજુ થશે. કોઇ પણ સંજોગોમાં વીટવોટર્સરેન્ડ અને કેપટાઉન યુની-વરસીટીઓ તો બીન-ગોરા વિદ્યાર્થીઓ માટે બંધ જ થઇ જશે અને તેઓને માટે દરેક જાતિના ગ્રુપ માટે સ્થપાનારી ઇલાયદી યુનીવરસીટી કોલેજમાં દાખલ થવું પડશે કમીશનના નેશનાલીસ્ટ સભ્યો આ ડ્રાફ્ટ બીલ પર સહમત છે પણ વિરોધ પક્ષના સભ્યો સુધારો લાવવા માટે જુદો હેવાલ રજુ કરશે.

સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકા

પહેલી લડાઇ પછી ૧૯૨૦થી આગલી લીગ ઓફ નેશને સાઉથ વેસ્ટ આફ્રિકાના પ્રાંતને યુનીયન સરકારની દેખરેખ હેઠળ મુકેલો જે અંગે યુનાઇટેડ નેશન સાથે ૧૨ વર્ષથી ચાલતી ચર્ચાનો નિવેડો લાવવા યુનોની સહકાર સમીતીએ ૩ સભ્યોનું એક કમીશન નીમેલું છે જેના એક સભ્ય બ્રીટનના સર ચાર્લ્સ નોબલ આર્ડન કલેર્ક છે અને બીજા સભ્ય બ્રાઝીલના સીનોર વાસ્કો ટી. લેટાઉ ડી કુન્હા છે જેઓ થોડા દિવસ પર યુનીયનમાં આવી ગયેલા છે અને ત્રીજા સભ્ય મી. વોલ્ટર વોંમરસ્લી યુનાઇટેડ સ્ટેટસથી ૧૨મી જુને જોહાનીસબર્ગમાં એરથી આવી ગયા છે. જેઓ વિદેશ ખાતાના પ્રધાન સાથે વાતાઘાટ કરશે.

ડરબનમાં ગ્રુપ એરીયા

નાટાલ ઇન્ડિઅન કોંગ્રેસ અને ડરબન ઇન્ડિયન રેઇટ પેયર્સ એસોસીએશને ડરબન માટે જાહેર થયેલા ગ્રુપ એરીયા વિભાગની અવાસ્તવિકતા માટે સંયુક્ત રીતે ચેલેન્જ કરવાનો ૧૩મી જુને ઠરાવ કરી એક સંયુક્ત નિવેદન બહાર પાડી જણાવ્યું છે કે આ પ્રોકલેમેશન સામે હીંદી કોમ પોકાર ઉઠાવે છે તે વ્યાજબી જ છે કેમકે એ આપણા લોકોની ઉપર આફત લાવનારૂં છે તો પણ કોમને શાંત રહેવાની અમે ભલામણ કરી ભડકી ન જવાની સૂચના કરીએ છીએ અમે આ બાબતમાં જાણીતા વકીલનો અભિપ્રાય મેળવ્યો છે જેમાં અમને સલાહ મળી છે કે આ જાહેરાત કાયદાની દ્રષ્ટિએ ખરાબ છે જેથી એની અવાસ્તવિકતા સિદ્ધ કરવા કાયદાની કોર્ટમાં ચકાસણી કરાવવાનો નિર્ણય ઉપર અમે આવ્યા છે.

રેવ. એંબ્રોઝ રીવ્ઝ

લંડનમાં જોહાનીસબર્ગના રેવરન્ડ એંબ્રોઝ રીવ્ઝે ૧૬મી જુને ક્રિશ્ચિયન એકશન સંસ્થાની રેવરંન્ડ કેનન કોલીન્સના પ્રમુખપદે ગળેલી મીટીંગમાં કહ્યું હતું કે દક્ષિણ આફ્રિકામાં હમણા ચલાવાતી નીતિનો વિરોધ કર્યા વિના ચર્ચનો છુટકો નથી તેમનું મંતવ્ય ગમે તે હોય પણ પશ્ચિમના સુધારાને અપનાવવાથી ઘાંના બીન-ગોરા લોકોને અલગ રાખવાનો જ એ નીતિથી પ્રયત્ન થાય છે આમ તેઓ નવ વર્ષના દક્ષિણ આફ્રિકામાં વસવાટ પછી કહી શકે છે.

ઐતિહાસિક ક્રિકેટ ટુર

થોડા વખત પર કેનીયા એશીયન ક્રિકેટ ટીમ આ દેશમાં રમી ગયેલી તેના આમંત્રણથી દક્ષિણ આફ્રિકાના બીન-ગોરાઓની બનેલી એક ક્રિકેટ ટીમ. જેમાં હીંદી, કલર્ડ, મલાઇ અને આફ્રિકનો પણ હશે તે ૧૦ દિવસની ટુર માટે યુનીયનમાંથી ઇસ્ટ આફ્રિકા જશે. આ ઐતિહાસિક ટીમમાં નાટાલના મી. એ. આઇ. દીદાત અને મી. ઇ. આઇ. જીવા સહિત વેસ્ટર્ન પ્રોવિન્સના નવ ખેલાડીઓ અને બે ટ્રાંસવાલના તથા સા. આ. ક્રિકેટ બોર્ડ ઓફ કંટ્રોલના પ્રમુખ મી. બોબ પ્રવાડી મેનેજર ચુંટાયા છે અને આ દેશમાં બીન-ગોરાઓ પૈકી ઉત્કટ ઓલ રાઉન્ડર ગણાતા વેસ્ટર્ન પ્રોવિન્સના મી. બેઝીલ ડી. ઓલીવીએરા કેપટન ચુંટાયા છે.

નોંધ

હમણાં જ નવાં આવેલાં પુસ્તકોનું લીસ્ટ દર અઠવાડિયે અનુક્રમે અપાશે. આ અંકમાં લીસ્ટ નં ૧ આપ્યું છે તે તરફ વાંચકોનું ધ્યાન દોરીએ છીએ.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

ધીરજ માટે નાયકરની હાકલ

ગ્રુપ એરીઆ એક્ટનું ડરબન માટેનું જાહેરનામું બહાર પડ્યું છે એના પરથી ચોખ્ખુ દેખાઇ આવે છે કે જે કાયદો હીંદીઓનો આર્થીક રીતે વિનાશ કરવા રચાયેલો છે તે કાયદામાંથી કોઇ પણ જાતના ન્યાયની આશા રાખવી નકામી છે. એમ નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસ તરફથી બહાર પડેલાં એક નિવેદનનું કહેવું છે. નાટાલ ઇન્ડિયન કોંગ્રેસની આખી કમીટી આ બાબત ઉપર ગંભીર રીતે વિચાર કરવા મળનાર છે જેથી તેઓ હીંદી કોમને આ ગંભીર સમયમાં હીંમત આપી શકે. નિવેદનમાં વધુ માં જણાવાયું છે કે ડરબનના જાહેર નામામાં લગભગ પચાસ હજાર હીંદીઓનાં ઘરો અને વેપારોને નુકશાન પહોંચવાનું છે. આપણે આ વસ્તુ થવા ન દેવી જોઇએ.

હીંદી લોકોને એક સંદેશામાં હીંદી કોંગ્રેસના પ્રમુખ ડો. જી. એમ. નાયકરે કહ્યું છે કે શાંતિ અને ધીરજથી લોકોએ પોતાના ઘરનું રક્ષણ કરવું જોઇશે. આ કાયદાથી માનવ સ્વતંત્રતા ઉપર હુમલો થઇ રહ્યો છે અને તે ખાસ કરીને એવા લોકોને કે જેને મતનો અધિકાર પણ નથી. આ કાયદાનો ખાસ હેતુ હીંદીઓને આર્થીક રીતે નુકસાન પહોંચાડવાનો છે. આવી ગંભીર પરિસ્થિતિમાં હું બધા હીંદીઓને એક થવાની અરજ કરૂં છું અને તેઓએ દુનીયાને અને સરકારને બતાવી આપવું કે તેઓ ગ્રુપ એરીયાના કાયદાને કોઇ પણ હાલતમાં સ્વીકારવાને તઇયાર નથી.

અમાનુષી પણું

સીસ્ટર બ. ફનરેન્સબર્ગ, હમણાં ૧૩ આલબર્ટ મેશલ સ્ટ્રીટ કેનઝીંગટન જોહાનીસબર્ગમાં રહે છે. તેઓ થોડા વખતમાં કાયમને માટે ડરબન ચાલી જવાનાં છે. તેમણે ૩૦ વરસ સુધી જોહાનીસબર્ગના હીંદીઓમાં મીડવાઇફ (દાયણ)નું કામ કર્યું છે, ૪૦૦૦ બાળકોની એમને હાથે સારવાર થઇ છે. હીંદીઓ સાથે બહુજ મીઠો સંબંધ છે, યુરોપીયન હોવા છતાં ઘરનાં હોય તેમ ભળી જાય છે. સુખ દુઃખની વાતો કરે છે, નાનેથી મોટાં સૌ પર સરખો પ્રેમ રાખે છે, હીંદી બેનો એમને ખુબ ચાહે છે. કારણ તેમને તે પોતાની બેન જેવી ગણે છે. દુઃખ માં મદદગાર બને છે, ને સારી સંભાળ રાખે છે. એમના દુઃખે દુઃખી અને સુખે સુખી થાય છે.

આવો મીઠો અને ગાઢો સંબંધ છોડી જતાં એમને દીલમાં બહુ દુઃખ થાય છે, વયે પહોંચ્યાં છે, જીંદગીના આખરી દિવસોમાં આવો મોહબત ભર્યો સાથ છોડી અજાણ્યા શહેરમાં જવાનું એમને જરાએ ગમતું નથી પણ ના છૂટકે એમ કરવું પડે છે. વૃદ્ધાવસ્થાને લીધે, દોડા દોડી વાળું દાયણનું કામ હવે થઇ શકે એમ નથી અને આ માનવ સેવાનું કાર્ય, છેલ્લા શ્વાસ સુધી તદ્દન છોડી દઇ શકે એમ પણ નથી. તેથી જીંદગી ભરની પોતાની નાની બચતમાંથી નાનુ સરખું સુવાવડખાનું—મેટરનીટીહોમ — ખોલવા ઇરાદો રાખતાં હતાં અને તે જોહાનીસબર્ગમાં કરવા બહુ ઇચ્છા હતી પરંતુ જેમાં માનવતાનો છાંટો પણ નથી તે "એપાર્ટહેડ" કાયદો એ માનવતા ભર્યા કાર્યમાં આડે આવે છે, એમાંથી રાહત મેળવવા અને કંઇક રસ્તો કાઢી આપવા તેઓ મીનીસ્ટર સુધી પહોંચ્યાં પણ કશું વળ્યું નહિ આખરે ના છુટકે જુલાઇ પહેલીથી એમને જવુંજ પડશે. તેથી તેઓ દરેક હીંદી ભાઇ બેનોનો આ પત્ર દ્વારા ખરા દીલથી ઘણો આભાર માને છે.

હીંદીઓની પ્રમાણિકતા ઉપર તેઓ ફીદા છે આટલાં વર્ષો દરમ્યાન તેમની એક પણ પૈની ખોટી થઇ નથી, આવા સાચા લોકોને છોડી જતાં એમનું દીલ દુભાય છે છતાં કાયદો ફરજ પાડે છે ત્યાં ઉપાય નથી.

"એપાર્ટહેડ" રાક્ષસના અમાનુષી જુલમથી ઘવાયલા હૃદયનો આ એક સરસ દાખલો છે. આવા બનાવો તો રોજ બનતા રહે છે જેની નોંધ લેવાતી નથી ઇશ્વર આપણા રાજ્યકર્તાઓને સદ્‌બુદ્ધિ આપો એજ પ્રાર્થના.

"ખબરપત્રી"

એળે ન જાય!

એળે ન જાય મારૂં જીવતર રે હો
અટલું રે તું જોજે સંભાળજે
હો નાથ!
ત્હારે ભરોશે મેં સોંપ્યું છે
તન મન ધન રે
ચરણે હું ત્હારે આધાર એક મ્હારો
બીજું કાંઇ ન જાણું હું નાથજી
ઇચ્છાના જોર વિણ
અવર એ કે જોર નહિ
નિર્બળ છે તનને
આતમ આરૂઢીક રે
મનનું ના બળ કાંઇ
ઇંદ્રિયોનું રાજ્ય છે
હિલોળે ચઢી છે મારી
નાનકડી નૌકા હો નાથજી
લઢવાનું જોર ના ને
જીતવાનું ભાનના
ત્હારે ભરોસે મેં સોંપ્યું છે
જીવતર આ — એળે

બ્લેક મામ્બા

ડરબનના રીવસડેલમાં આવેલી સર કુમી રેડી ઇન્ડિયન સ્કુલમાં ૧૫મી જુને રીવસડેલ, આપડીન અને ડીસ્ટ્રીક ઇન્ડિયન રેટપેયર્સ એસોસીએશનની મળેલી મોટી સભાને સંબોધતાં મી. એલન પેટને કહ્યું હતું કે ગ્રુપ એરીયા એક્ટ એક "બ્લેક મામ્બા" (કાળા નાગ) જેવો છે કે જેને કાંતો નિઃશંક મારી નાંખવો જોઇએ અગર તો તેને અડવું જ ન જોઇએ આ કાયદાને જો મારી ન નાખો તો તે નુકસાન ન કરે તે માટે ભારે તકેદારી રાખવી જોઇશે. મી. પેટને લોકોને તેમના નેતાઓમાં વિશ્વાસ રાખી સંગઠીત બનીને શાંતી જાળવવાની સલાહ આપી હતી. તેમણે ગૃહ પ્રધાન ડો. ટી. ઇ. ડોંજીસે કહેલાં વાક્યો ટાંક્યાં હતાં કે અન્યાય પર અવલંબિત કોઇપણ નીતી કદી સફળ થતી નથી.

એસોશીએશનના ૬૦ વર્ષની વયના પ્રમુખ મી. ટી. એમ. નાયકરે ન્યાય માટે અપીલ કરતાં કહ્યું હતું કે ૧૮૬૫ થી હીંદીઓના કબજામાં જે વિભાગ છે તેમાં તેઓ જનમીને મોટા થયેલા છે. મારા પોતાના કુટુંબ મંડળની છઠ્ઠી પેઢી આ વર્તુળમાં વસે છે અને તેઓને વર્ષોના વસવાટના રહેઠાણમાંથી હાંકી કાઢવાનો કોઇ પણ પ્રયત્ન અન્યાયી જ નહિ પણ અમાનુષી પણ છે.

આ મીટીંગે ગ્રુપ એરીયાનો વિરોધ કરવામાં મંદતા નહિ દાખવીને સ્થાયી થયેલ કોમને તેના ઘરમાંથી હાંકી કાઢવા માટે એનો થતો અમલ અંગે વિરોધના દરેક પગલાં લેવાનો ઠરાવ કર્યો હતો સીટી કાઉન્સીલને ભલામણ કરવાનો ઠરાવ કર્યો હતો કે તેણે પ્રધાન પાસે માગણી કરવી કે રીવરસાઇડ પ્રોસ્પેક્ટ હોલ અને આપડેન વિભાગ ને જ્યાં ૯૦ વર્ષથી હીંદીઓ જમીનની માલીકી અને વસવાટ કરે છે તેને ડીપ્રોકલેમ કરવી.

વારસાને વફાદાર

એક માણસે પત્ર લખીને ગાંધીજીને પુછ્યું કે, દુનીયાને આત્માને બદલે જડની અથવા ભૌતિક પદાર્થો અને ભૌતિક સુખોની પાછળ પડવાનો રોગ વળગ્યો છે તેનો હીંદે કેવી રીતે ઇલાજ કરવો? આનો જવાબ લખતાં ગાંધીજીએ કહ્યું: મને વહેમ છે કે ખુદ હીંદ પણ એ જડની ઉપાસનાના રોગથી મુક્ત નથી. હું આત્માના ઉપાસક તરીકે ઓળખાઉં છું અને મારી જાતને તેવો માનું છું તેથી મને આ સવાલ પુછવામાં આવ્યો હોય એમ લાગે છે. નૈતિક મૂલ્યોને બદલે જડને વિષે શ્રદ્ધા રાખવાના ગુનામાં હીંદ સંડોવાયું છે છતાં હું એવી આશામાં જીવી રહ્યો છું કે હીંદ આખરે પોતાના આધ્યાત્મિક વારસાને જ વફાદાર રહેશે.

(આ પ્રસંગ તા. ૨૯–૬–૪૭નો છે)

"લહરિ"

શ્રી. અરૂણ ગાંધીના લગ્ન

શ્રીમતી સુશીલા અને સ્વ. મણીલાલ ગાંધીના સુપુત્ર શ્રી. અરૂણભાઇનાં શુભ લગ્ન મુંબઇ ખાતે ખાર વિભાગમાં આવેલા ભવ્ય હોલ માં તા. ૧૦મી જુન ૧૯૫૮ની સાંજે નવી દીલ્હીના શ્રી. ગણેશરાવ આંબેગાંવકરની સુપુત્રી ચિ. સુનંદાબેન સાથે, શ્રીમતી સુશીલા ગાંધી અને સ્નેહિ તથા મિત્રોની વિશાળ હાજરીમાં જાણીતા લોક સેવક શ્રી નાના ભાઇ ભટ્ટના શિષ્ય શ્રી પ્રભુભાઈ ઉપાધ્યાયના વરદ હસ્તે મહાત્મા ગાંધીજીના આદર્શ મુજબ થયાં હતાં. જે પ્રસંગે આશીર્વાદ આપવા મુંબઇના રાષ્ટ્રીય નેતાઓ ઉપરાંત તત્વજ્ઞ શ્રી કેદારનાથજી વગેરે શુભેચ્છકોએ પણ હાજરી આપી હતી.

શ્રી અરૂણ ગાંધી ૧૯૫૬ના નવેંબરમાં તેમના પીતા સ્વ. મણીલાલ ગાંધીના અસ્થિ લઇને હીંદુસ્તાન ગયેલા અને તે અંગેની ધાર્મીક વિધી પ્રયાગમાં કર્યા બાદ તેઓ મુંબઇનું સુપ્રસિદ્ધ અંગ્રેજી છાપું "ટાઇમ્સ ઓફ ઇન્ડિયા"ના સ્ટાફ ઉપર જર્નાલીસ્ટનો અનુભવ મેળવવા માટે દેશમાં રોકાયેલા છે.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

સમાચાર સંગ્રહ

યુનીયનનું અવનવું

—ડરબનમાં દરરોજ ૩૪,૨૨૭ ગેલન દુધ ખપે છે જે પૈકીનું ૩૩,૪૫૦ ગેલન પાંસ્ટયુરાઇઝ થયેલું હોય છે અને રોજ આશરે પાંચસો ગેલન દુધ આઇસક્રીમ માટે વપરાય છે.

—ત્રણ એરીયા બોર્ડે ૬ જુને બહાર પાડેલા ડરબન માટેના ૧૨ વિભાગ નો નકશો ૨૦ ફીટ લાંબો અને ૧૨ ફીટ પહોળો છે જેને જોવા માટે ડરબનની ત્રણ એરીયા ડેવલેપમેન્ટ બોર્ડની ઓફીસે લોકોની ઠઠ જામે છે.

—ક્લાકસ્-ડીનની સોનાની માઇનમાંથી મેની ૧૧મીએ ૫ ૨૫૧ ઔંસ (૬૫, ૧૧૨ પાઉન્ડનું) સોનું ચોરાયેલું છે તે અંગે પહેલી બાતમી આપનારને ઇન-સ્યુરન્સ કંપની તરફથી ૨૧,૭૦૪ પાઉન્ડનું ઇનામ આપવાની જોહાનીસબર્ગથી બહાર પડયું છે. યુનીયનમાં આટલી મોટી રકમનું ઇનામ આ પહેલું જ બહાર પડયું છે.

—ડરબન સીટી કાઉન્સીલની જનરલ પરપઝ કમીટીએ વાહન ખાતાના પ્રધાન મી. બી. જે. સ્કુમનને જાતે મળીને ડરબનના બસમાં સંપુર્ણ અપાર્ટ હેડ દાખલ કરવા માટે થયેલા હુકમને રદ કરવાની માગણી કરવાનો ઠરાવ કર્યો છે.

—ઘીયારબંધ લુંટ માટે ૧૪મી મે એ જોહાનીસબર્ગમાં મી. જસ્ટીસ થેરોને હેનરી માઝીબોને નવા કાયદા મુજબ દેહાંત દંડની સજા કરેલી તેની સામે પ્રીટોરીયાની એપીલેટ ડીવીઝનમાં ૧૧ મી જુને તેને અપીલ કરવાની રજા મળી છે.

—પાર્લામેન્ટ ગેઝેટમાં યુનીયનના ગવર્નર જનરલ ડો. ઇ. જી. જાનસને બહાર પાડયા મુજબ દશ વર્ષ સુધી નાટાલ પ્રાંતના એડમીનીસ્ટ્રેટરનો હોદ્દો ભોગવી નિવૃત્ત થનાર મી. ડી જી. શેપ્સટનને તેમના નામ આગળ 'ધી ઓનરેબલ'નો ઇલ્કાબ રાખવાનો અધિકાર અપાયો છે. તેઓ એડમીનીસ્ટ્રેટર થવા અગાઉ કેટલાંક વરસ સુધી સેનેટર પણ હતા.

—ન્યુકાસલના એક ફાર્મરે કોઇપણ સાપ ઘરની નજીક નહિ આવે તે માટે ઉપાય શોધ્યો છે કે જુના રબર ને આંગણમાં બાળી સળગાવવાથી નીકળતો ધુમાડો અને ગંધથી સાપ દુર ભાગી જાય છે.

વિદેશના સમાચાર

—લંડનના 'ચર્ચ ટાઇમ્સ'' છાપામાં ૬ જુને ફાધર હડલસ્ટને લખ્યું છે કે દક્ષિણ આફ્રિકાની ચર્ચો હમણાંજ ગુજરી ગયેલા સ્ટ્રિડમ્‌ ગેલ જે કારણ માટે છુટી ગયા છે તેની યાદગીરી સાચવીને તેમનું સ્મારક કરશે એવી આશા રાખું છું.

—પોર્ટુગાલના જુના પ્રમુખ જનરલ ફ્રાન્સીસ્કો ક્રાવેઇરા લોપેસની જગ્યાએ ૩૨ વર્ષ પછી ૮મી જુને થયેલી ચુંટણીમાં સરકારી પક્ષના રીયર એડ-મીરલ અમેરીકા ટોમાસ મોટી બહુ-મતીથી ચુંટાયા છે.

—અમેરીકાની કનેકટીકટ—ન્યુહેવન શહેરની જગ પ્રસિદ્ધ યેલ યુનીવર્સીટીને જુની ડોમીનીકન ફાઉન્ડેશન તરફથી ૮મી જુને ૫૩,૫૬,૦૦૦ પાઉન્ડની ભેટ મળી છે જેના સ્થાપક એ યુની વર્સીટીના એક જુના ગ્રેજ્યુએટ મી. પોલ મેલન છે.

—વોશીંગ્ટનમાં યુનાઇટેડ સ્ટેટની સેનેટે પાંચમી જુને યુગોસ્લાવીયા, પોલાન્ડ, પુર્વ જર્મની, રૂમાનીયા વગેરે દેશો સામ્યવાદમાં ન ભળે તે માટે તેમને મદદ કરવા પ્રમુખ આઇઝનહાવરે માંગેલી સત્તાનું ભારે અજાયબી વચ્ચે ફોરીન લેન્ડ બીલ ૪૩ વિરૂદ્ધ ૪૨ મતથી ના મંજુર થયું છે.

> **ફીનીક્સમાં સત્સમાગમ**
>
> યોગી શ્રી લુસીયન જુન તા ૨૯ મીના રવીવારે બપોરે ૩ થી ૫ સુધી ફીનીક્સમાં રહેશે. આ પ્રસંગે ડરબનથી ભજન મંડળી પણ ઉપસ્થિત થશે અને સજ્જનોને એનો લાભ લેવા હાર્દીક આમંત્રણ છે.
>
> વ્ય. ફીનીક્સ સેટલમેન્ટ.

—ઘાનાના નવા ચલણી સિક્કા ઉપર ૨૪મી જુલાઇથી લેટીનમાં 'ઘાના રાજના સ્થાપક' શબ્દ સાથે વડા પ્રધાન ડૉ. ક્વામી ન્ક્રુમાહનું મસ્તક આવશે.

—જાપાનની સરકારે બ્રીટનની એટમીક એનર્જી પાસેથી ત્રણ કરોડ પાઉન્ડની કીંમતે એક કાલ્ડર હોલ ટાઇપનું એટમીક રી-એકટર ખરીદવાના ૧૩મી જુને કરાર કર્યો છે.

—નીકોસીયામાં છેલ્લાં આઠ દિવસ થયાં ગ્રીક અને તુર્કો વચ્ચે ચાલતી અથડામણમાં ૧૩ ના મરણ અને ૩૦ માણસને ઇજા થયાનું સાઇપ્રસના ગવર્નર સર હ્યુ ફુટે ૧૩મી જૂને જણાવ્યું છે.

—ટ્યુનીસીયાને પુર્ણ સહકાર અને મદદ આપવાની ઘાનાએ ૧૧મી જુને પ્રતિજ્ઞા કરી છે ટ્યુનીસીયાની માગણી મુજબ ફ્રેન્ચ લશ્કર ઉત્તર આફ્રીકન પ્રજા સત્તાકમાંથી ખસેડી લેવું જોઇએ એમ જાહેર કર્યું છે.

—કોલંબીયા ડીસ્ટ્રીકની બાર એસોસી-એશને ૧૯૫૦ પછી છઠ્ઠી વાર નીગ્રો એટર્નીને એ સંસ્થામાં દાખલ નહિ કરવા માટેના મત આપ્યા છે.

—લંડનના ૫૦ હજાર બસ ડ્રાયવરોની હડતાળ ૫મી મે થી ચાલુ થયેલી તેનું ૧૪મી જુને સમાધાન થઇ શકયું છે. ગોદીના ૧૯,૬૪૧ કામદારોની હડતાળ ને લીધે ૧૨મી જુને ૧૧૫ સ્ટીમરો લંડનનાં બંદરમાં અટવાઇ પડી હતી.

—સુએઝની નહેરને પહોળી કરવાની નવી યોજનાનું કામ પાર પાડવા માટે ૧૩ પરદેશી કંપનીઓએ માગણી કરી છે એવું ૧૧મી જુને કેરોથી બહાર પડયું છે.

—જાપાનના વડા પ્રધાન મી. 'નોબુસુકે કીશી જુનની ૧૨મીએ ફરીથી વડા પ્રધાન તરીકે ચુંટાયા છે. અને વિદેશ મંત્રી ફુજીયામાં પણ ફરીથી ચુંટાયા છે બાકીની કેબીનેટ નવી ચુંટાઇ છે.

—કેરોનું ''અખબર સા'' છાપુ ૧૧ મી જુને જણાવે છે કે આવતા અકટો-બરમાં સોવીયેટ પ્રમુખ વોરોશીલોવ અને કુશચેવ કેરોની મુલાકાતે આવશે.

—લંડનમાં ૧૧મી જુને થયેલી હીરા ના લીલાંઉમાં એક બાઇનો પોણી છત્રીસ કેરેટનો પેરના આકારનો એક હીરો ૨૭ હજાર પાઉન્ડે લંડનના વેપારી બેરી કોહેને આમસ્ટરડામ, ઝુરીચ, અને પારીસના વેપારીઓને હરાવી ખરીદ્યો છે.

—સ્વીટઝરલેન્ડમાં સ્ત્રીઓને મતાધિ-કાર આપવાની બે વર્ષની ચર્ચા પછી ૧૩મી જુને વડી સરકારે ૯૬ વિરૂદ્ધ ૪૩ અને નીચલી સરકારે ૨૬ વિરૂદ્ધ ૧૨ મતે આ વર્ષમાં સમગ્ર દેશનું રેફરન્ડમ લેવાનું ઠરાવ્યું છે. યુરોપ માં એજ એક દેશમાં સ્ત્રીઓને મતાધિ કાર નથી.

—આવતા માસમાં ઇંગ્લંડમાં મળનારી એંગલીકન બીશપોની લેમ્બેથ કોંગ્રેસ માં ચર્ચોની નીતી માટે માનવ જન્મ પર અંકુશ રાખવાની તરફેણ અને વિરોધમાં વાદ વિવાદ ચાલશે.

—લંડનની ફેમીલી પ્લાનીંગ એસોસી-એશનના પ્રમુખ સર રસલ બ્રેઇને ૧૬મી જુને કહ્યું છે કે જગતની આશરે બે અબજ સાઠ કરોડની વસતી માં દરરોજ ૮૦ હજાર બાળકોનો વધારો થાય છે જે દર સેકંડે એકનું પ્રમાણ આવે છે વિશ્વની વસતીમાં ૭૦ થી ૭૫ ટકાને પુરતું ખાવાનું નથી મળતું જે પૈકી ૭૦ ટકા એશીયા માં વસેલા છે. આ વસતીના વધારા પર અંકુશ રાખવો એજ એક માત્ર ખોરાકની અછત દુર કરવાનો ઇલાજ છે.

—પેકીંગથી ૧૫મી જુને જણાવાયુ છે કે સામ્યવાદી ચીનની. પહેલી જ પાંચ હજાર ટનની સ્ટીમર શાંગહાઇ માં ત્રણેક માસથી બંધાય છે તે એક અઠવાડીયાં પછી તરતી મુકાશે.

—ખટમંડુથી જુનની ૧૫મીએ જણા-વાયું છે કે એંગ્લો-નેપાલીઝ એગ્રી-મેન્ટની રૂએ બ્રીટનને ગુરખા લોકોને લશ્કરમાં ભરતી કરવાનો જે હક મળે છે તે કરારનો તત્કાળ અંત લાવવાની નેપાલની સામ્યવાદી પાર્ટીએ માગણી કરી છે.

—ફોર્મોસાના ટાઇપેહ શહેરમાં ચીના લીંગ હશુને બેંક કેશીયરનું ખુન કરવા માટે દેહાંત દંડની શિક્ષા થયેલી તેના માટે તેની ૧૫ વર્ષની દિકરી પોતે ફાંસીએ ચઢવાની કરેલી માગણી નકારવામાં આવી છે ને ૧૩ મીએ તે ગુનેગારને ફાંસી થઇ હતી.

—બેલગ્રેડથી ૧૪મી જુને બહાર પડયું છે કે ઇજીપ્ટના પ્રમુખ કર્નલ નાસર આવતા મહિનાની શરૂમાં યુગોસ્લાવીયા ની ઓફીશ્યલ મુલાકાતે આવશે અને ઉભય દેશોની આર્થીક મદદની આપ લે દ્વારા આરબ રાજ્ય વચ્ચે ગાઢ સંબંધ વધારવાની નેમ રખાશે.

—બ્રીટીશ ઇસ્ટ ઇન્ડિયા કંપનીની મર્ચન્ટશીપ ગ્રોસવેનર કીંમતી સામાન લઇને હીંદથી ઇંગ્લંડ જતાં સને ૧૭૮૪ માં કેપના પોન્ડોલેન્ડ કિનારા પાસે લુસીકીસીકી નજીક ડુબી ગયેલી જેમાં કેટલાક ટન લીડ પાઇપ, સોનાના સિક્કા તથા દશ લાખ પૌંડની કીંમત ની ચાંદીની પાટો હતી જે પૈકીની એક ૧૪૦૦ ઔંસની એક ખાસ શોધક મંડળીને મળેલી જે હવે વધુ માલ કાઢવા પ્રયત્ન કરશે. સરકારને એમાં ૧૫ ટકા મળશે.

ભારતના સમાચાર

—ગૃહ પ્રધાન પંડીત પંતે તા. ૩જી જુને કોંગ્રેસ કાર્યકર્તાઓ સમક્ષ ભાષણ કરતાં જણાવ્યું હતું કે, કોંગ્રેસે ફરી પોતાનો ઉજાસ પાથરવા વાટ અને દીવો બન્ને સાફ કરી નવતેજ પાથર વાની ઘડી આવી ગઇ છે.

—સૌરાષ્ટ્રમાં જે બે અઠવાડીયાં પર રેલ્વે અકસ્માત થયો હતો તે પાટા વાળાની બેદરકારીને પરીણામે થયાનું તપાસમાં જણાયું છે. સરકારી વર્તુળોમાં આના ચાંપતા ઇલાજો લેવા ની ચર્ચાઓ ચાલી રહી છે. જણા-વાય છે કે થોડા છેલ્લા વર્ષોમાં ભારત માં આવા મોટા રેલ્વે અકસ્માતો ઘણા થયા છે અને કારણમાં બેદરકારી જ જણાઇ છે.

—તા. ૩જી જુનના કોંગ્રેસ પ્રમુખ ઢેબર અને વડા પ્રધાન જવાહરલાલજી વચ્ચે પંજાબમાં કોંગ્રેસની ચુંટણીમાં થયેલા પરાજયની ગંભીર રીતે વાટા-ઘાટો કરવામાં આવી હતી, આ પરાજય ઘણો સખત હતો.

—સોલાપુર કે જે પંઢરપુરમાં ભરા-યલા સર્વોદય સંમેલન પાસેજ આવ્યું છે ત્યાં શિવાજી મહારાજના પુતળાંનું અનાવરણ વિધી તા. ૩જી જુને રાષ્ટ્ર પતી રાજેન્દ્રપ્રસાદે કર્યું હતું.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લોભ અને કરૂણા

(સુકુલભાઇ 'લોકજીવન'માંથી)

(તા. ૬–૬–૫૮ના અંકથી ચાલુ)

૨૨
અણધાર્યો અકસ્માત

ઈવાના અવસાન પછી સેંટ કલેર વધારે ઉદાસીન બની ગયો. તેની તબિયત પણ સારી રહેવા ન લાગી. એક દિવસ સવારે તે પથારીમાં પડયો પડયો વિચારતો હતો, એવામાં ટોમ એને માટે ગરમ પીણું લઇને આવ્યો.

સેંટ કલેરે થોડી વાર પછી ટોમને કહ્યું: "ટોમ, હું તને ગુલામગીરીમાંથી જેમ બને તેમ જલદી છુટો કરી દઇશ. તું તારો સામાન તઇયાર રાખજે. તારા કુટુંબને મળવાને તું ખુબ આતુર છે, ખરૂં? હવે થોડા વખતમાં જ તારી એ આશા પુરી થશે."

આ સાંભળીને ટોમના મોં પર આનંદ આનંદ છવાઇ ગયો. આ જોઇને સેંટ કલેર જરા દુઃખી અવાજે બોલ્યો: "ટોમ, તને મારે ત્યાં નથી ગમતું, કેમ ખરૂં ને? તને આ ઘરમાં જરાયે દુઃખ નથી. તો પછી તું અહીંથી જવાનું સાંભળીને કેમ રાજી થાય છે?"

ટોમ—"સાહેબ, આપનું ઘર છોડવાનું થશે, એ માટે હું આનંદ પામતો નથી. પરંતુ ગુલામીના બંધનમાંથી હું મુકત થઇશ, એ સાંભળીને મને આનંદ થાય છે."

સેંટ કલેર—"તું સ્વતંત્ર થયા પછી તું જે રીતે રહેશે, એના કરતાં મારા ઘરમાં તું વધારે સુખી નથી કે?"

ટોમ—"ના, સાહેબ!"

સેંટ કલેર—"કેમ? તને મારા ઘરમાં ઓઢવાનું અને ખાવાપીવાનું જે સુખ છે, કોઇ વાતની તને ફિકર નથી; એવું તને સ્વતંત્ર થયા પછી મળશે કે? હમણાં જે રીતે તું રહે છે એ રીતે રહેવા સારૂ તું એટલા પૈસા કયાંથી મેળવશે?"

ટોમે નમ્રતાથી કહ્યું: "સાહેબ, આપ કહો છો એ બરોબર છે. પરંતુ સ્વતંત્ર થયા પછી મારા નસીબમાં જે મળવાનું હશે એ મળશે. હું ભલે ગરીબાઇમાં જીવન ગાળીશ; એની મને પરવા નથી. સ્વતંત્રતા એટલે સ્વતંત્રતા. એના જેવું સુખ બીજું કોઇ નથી. ગુલામીમાં ભલે ગમે તેટલું સુખ હોય, પણ તેનાથી માણસને કદી સંતોષ મળતો નથી"

સેંટ કલેર થોડી વાર થોભીને બોલ્યો: "ટોમ, તારી વાત સાચી છે. પણ હજી એકાદ મહિનો તારે મારી પાસે રહેવું પડશે. ઇવાના અવસાન પછી મને જરાયે ગમતું નથી. તું જશે, એટલે મને ઇવાની ખોટ વધારે સાલશે."

ટોમ—"સાહેબ, હું પણ આપને આવી દુઃખી હાલતમાં છોડીને જવા માગતો નથી. આપે મારે માટે ઘણું કર્યું છે. આપને ખાતર મારા પ્રાણ ન્યોછાવર કરવા પણ હું તઇયાર છું."

* *

એક દિવસ ઓફેલીયા સેંટ કલેર પાસે આવીને બોલી: "ભાઇ, તને એક વાત પુછું: ટોપ્સી તારી કે મારી?"

સેંટ કલેર મોં પર સ્મિત ફરકાવી બોલ્યો: "બહેન, એમાં પૂછવાનું શું છે? ટોપ્સીને તો મેં તને કયારની સોંપી દીધી છે."

ઓફેલીયા—"એમ નહીં. હું તો એમ કહું છું કે, હું જયારે ઘેર જઇશ, ત્યારે ટોપ્સીને મારી સાથે જ લઇ જઇશ. એના વિના મને ગમશે નહીં. માટે તું મને લખી આપ કે, ટોપ્સી પર મિસ ઓફેલીયાનો અધિકાર રહેશે."

સેંટ કલેર નવાઇ પામી બોલ્યો: "તમારા પ્રદેશમાં તો ગુલામીપ્રથા નથી અને તું પોતે એમાં માનતી નથી; તો પછી તું જ કેમ ગુલામ છોકરી પર તારો અધિકાર જમાવવા બેઠી છે?"

ઓફેલિયા—"ટોપ્સી હવે ખુબ ડાહી થઇ ગઇ છે. તેના પર મને મમતા છે. જો તું ન હોય તો ભાભી ટોપ્સી વગેરે ગુલામોને સારી રીતે રાખશે નહીં. માટે હું ટોપ્સીને મારી સાથે લઇ જવા માગું છું. હું તેને ભણાવીગણાવીને ઠેકાણે પાડીશ."

સેંટ કલેર—"બહેન, શું તું એમ માને છે કે, હું હવે વધારે જીવીશ નહીં?"

ઓફેલીયા—"ના ભાઇ ના! તું ખુબ ખુબ જીવજે. પણ કાલનો કોઇનો ભરોસો નથી. માટે ઘરમના કામમાં ઢીલ ન કરવી જોઇએ. એટલે મેં તને આમ કહ્યું."

સેંટ કલેર—"ભલે, હું કાલે આપણા વકીલ પાસે તને લેખિત હકનામું લખી આપીશ"

બીજે દિવસે એ પ્રમાણે કરવામાં આવ્યું. મેરીને એ ગમ્યું નહીં. તે ઓફેલીયાને મહેણું મારતાં બોલી: "કેમ, તમે પહેલાં તો ગુલામો રાખવા બદલ અમને ઠપકો આપતાં હતાં. હવે તમે જ જોયું કે, આપણને ગુલામો વગર ચાલતું નથી. પણ બહેન, યાદ રાખજો, તમારા ભાઇની પેઠે ગુલામોને લાડ લડાવશો નહીં, સમજ્યાં કે?"

ઓફેલીયાએ કશો જવાબ જ ન આપ્યો.

* *

થોડા દિવસ બાદ એક દિવસ સાંજે સેંટ કલેર કોઇ હોટેલ ભણી ફરવા નીકળ્યો. ત્યાં બે દારૂડીયા લોકો વચ્ચે ઝપાઝપી થઇ. સેંટ કલેર તેમને છોડાવવા વચ્ચે પડયો ત્યાં તો એક જણે બીજાને મારવા ઉગામેલો છરો સેંટ કલેરની છાતીમાં ભોંકાઇ ગયો! તે તમ્મર ખાઇને જમીન પર ફસડાઇ પડયો.

થોડી વાર પછી બેત્રણ માણસો સેંટ કલેરને ઉપાડીને ઘેર લઇ આવ્યા. ટોમ બારણા પાસે જ બેઠો હતો. શેઠની આવી દશા જોઇને તે રડી પડયો. ઘરનાં બધાં માણસો રડારોળ કરવા મંડી પડયાં.

આખરે જખમ જીવલેણ નીવડયો. સેંટ કલેરની છેલ્લી ઘડી ગણાતી હતી. તેણે ધીમે અવાજે ટોમને કહ્યું: "ટોમ, તું મારે ખાતર પ્રભુને પ્રાર્થના કર."

દાકતરે કહ્યું: "દેવળના પાદરીને બોલાવી લઇ આવું?"

સેંટ કલેર—"ના, એમની જરૂર નથી. મને તો ટોમની પ્રાર્થના જ તારશે."

ટોમે રડતાં રડતાં કરૂણ સ્વરે પ્રભુની પ્રાર્થના કરી અને થોડા વખત પછી સેંટ કલેરનું પ્રાણપંખેરૂં ઉડી ગયું!

(ચાલુ)

યોગી શ્રી. લુસીયન

અનુભવ અને યોગના વધુ અભ્યાસ અર્થે યોગી શ્રી લુસીયન ભારત જતા હોવાથી શ્રી ભીખાભાઈ ઉકાભાઇ માસ્તરના પ્રમુખપદે હીંદી વિદ્યામંદિરના આસરા હેઠળ જોહાનીસબર્ગમાં તા. ૩–૬–૧૯૫૮ના રોજ એક સભા મળી હતી. પ્રમુખે શ્રી. લુસીયન ટુંક સમય અને ૨૦ વર્ષની ઉમરમાં યોગાભ્યાસ અને ગીતાજ્ઞાનની કરેલી પ્રગતિનો ચિતાર આપી એમનો ઉદ્દેશ ભારત જઇ વિશેષ જ્ઞાન પ્રાપ્ત કરી આ દેશની જનતાની સેવા કરવાનો છે એમ જણાવ્યું હતું.

અત્રે શ્રીમદ્ ભગવદ્ ગીતા (પુરૂષાર્થ બોધિની)નો ઘર બેઠાં અભ્યાસ કરી ચાર પરીક્ષાઓ દ્વારા ગીતાનું જ્ઞાન મેળવી 'ગીતાલંકાર''ની પદવી પ્રાપ્ત કરાય એ હેતુથી "વૈદિક જીવન સંસ્કાર પુસ્તકાલય" યોગીજીના શુભ હસ્તે ખુલ્લું મુકાયું હતું. યોગીજીએ પોતાના પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતું કે ભગવદ્ ગીતા એ જ્ઞાનનો ભંડાર છે. બીજાં કોઇ પણ પુસ્તકો કરતાં ગીતાએ મારા આત્માને વિશેષ સંતોષ આપ્યો છે. હું રોજ એનું મનન કરૂં છું, અને જેમ જેમ વધુ મનન કરૂં છું તેમ તેમ મારા જીવનને વધુ પ્રકાશ મળે છે. એટલા માટે દરેક વ્યકિતએ ગીતાનું અધ્યયન કરવું જોઇએ.

યોગી શ્રી લુસીયનનાં પ્રવચનનો લાભ મેળવવા તા. ૩૦–૫–૫૮ના દિને બેયાલ નવ યુવક મંડળના ઉપક્રમે બેયાલની ગુજરાતી શાળામાં એક મેળાવડો યોજાયો હતો જેમાં સ્થાનીક અને આજુ બાજુની હીંદુ મુસ્લીમ જનતા ઉપસ્થિત થયેલી એ પ્રસંગે તેમણે અંગ્રેજીમાં યોગના પ્રકારો સરસ રીતે વર્ણવી યોગનાં આસનો કરી બતાવ્યાં હતાં અને પ્રેક્ષકો તરફથી પુછાયેલા પ્રશ્નોની સાદી ભાષામાં સમજુતી આપી હતી.

* *

એમનો વિશેષ પરિચય 'ઇન્ડિયન ઓપીનીયન'ના વાંચકોને આ પૂર્વે તા ૨૭ સપટેમ્બર ૧૯૫૭ના અંકમાં પૃષ્ઠ ૪૨૭ પર અંગ્રેજીમાં અને પૃષ્ઠ ૪૨૯ પર ગુજરાતીમાં છબી સાથે આપવામાં આવેલો છે.

બુકકીપીંગ, ઇનકમ ટેકસ રીટન્સ, લાઇસેન્સીઝ, રેવન્યુ કલીયરન્સ અને ઇનસ્યોરન્સ માટે મળો:

આર. વીઠ્ઠલ

૧૨ બાર્કલી આર્કેડ, ૩૮ માર્કેટ સ્ટ્રીટ, કોરનર ડાયગોનલ અને માર્કેટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ. ફોન ૩૩–૧૬૫૪.

માસ્ટર બ્રધર્સ (પ્રો.) લીમીટેડ

જાત જાતનાં નાયલન, રેશમી તેમજ સુતરાઉ કાપડ, સ્ત્રીઓ બાળકો અને પુરૂષો માટે ઉત્તમ જાતના વુલન જર્સી, પુલોવર, કારડીગન્સ અને બચ્ચાંઓ માટે—બુટીઝ, બીબ્સ, બ્લેન્કેટસ, શોલ્સ; નેપકીન્સ વિગેરે.

દરેક જાતના માલ માટે તપાસ કરવા ભલામણ.

૭૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, જોહાનીસબર્ગ

ફોન: ૩૪-૨૩૪૯ — બોકસ ૧૫૪૯.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

લગ્ન પ્રસંગો માટે

અમને મળો.

સુરતી જમણના અમે સ્પેશ્યલીસ્ટ છીએ.

શ્રી કેપીટનની અંગત દેખરેખ નીચે યુનીયનના અને રોડેસીયાના કોઈ પણ ભાગમાં તમારે મુકામે આવી રસોઈ કરવાનો અમે કન્ટ્રાકટ લઈશું.

કેપીટન્સ બાલ્કની હોટેલ

(ધી કોર્નર મીઠાઈ હાઉસ)

ગ્રે અને વિકટોરીયા સ્ટ્રીટના ખુણાપર — ડરબન.

ફોન નંબર ૨૩૪૧૪ ટેલીગ્રામ: KAPITAN.

ધીરૂભાઈ પી. નાયક

બુકકીપર, મુસાફરી, વીમાનાં અને જનરલ એજન્ટ

હીંદુસ્તાન અગર દુનીયાના કોઈ પણ ભાગની હવાઈ દરિયાઈ અગર જમીન માર્ગે મુસાફરી કરવા ઘેર બેઠાં અમારી મારફતે બુકીંગ કરો.

જીંદગી, આગ, ચોરી, હુલ્લડ, અકસ્માત, પ્લેટગ્લાસ, વિગેરેના વીમા અમે ઉતરાવી આપીએ છીએ.

ઈન્કમટેક્સ, પરસનલ ટેક્સ, હિસાબના ચોપડા લખાવવા રેવન્યુ ક્લીયરન્સ સર્ટીફીકેટ કે વેપારના લાયસેન્સો, પાસપોર્ટ તેમજ ઈમીગ્રેશનને લગતી બાબતોમાં કંઈ પણ ફી લીધા વિના અમે મફત સલાહ આપીએ છીએ.

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલીયા અને ચાર્ટર્ડ ઈનસ્યુરન્સ કંપની લીમીટેડના પ્રતિનિધિ.

Phono : 33-9033. 26 Barkly Arcade,

Cor. 38, Market & Diagonal St., J'BURG.

તાજું ઉમદા ફ્રુટ

આંબા અથાણ, લીલી અળદ, રતાળ અને સુરણની મોસમ ચાલુ છે. આદુ શી ૧-૦ રતલ, લસણ શી. ૨-૦ રતલ.

પાપડ નંબર ૧ શી. ૧૦, નંબર ૨ શી. ૮ ૧૦૦.

કપુરી અને ચેવલી પાન બજાર ભાવ, પોસ્ટેજ જુદું. બાસ્કીટ ગોલ શી. ૧૦-૬ લાંબી અને સ્કવેર બાસ્કીટ શી. ૧૧-૧ ડઝન.

રોડેસીયા, ન્યાસાલેન્ડ અને બેલજીયન કોંગોના ઓરડરો ઉપર પુરતું ધ્યાન આપી કોઈ પણ વસ્તુ પરમીટ કઢાવી મોકલશું.

All prices subject to Market fluctuations.

A. KADER & Co., (PTY) LTD.

WHOLESALE FRUIT MERCHANTS

P. O. Box 251. DURBAN.

ફરનીચર! ફરનીચર!! ફરનીચર!!!

બેડરૂમ સુટ, ડાઈનીંગરૂમ સુટ, વોર્ડરોબ, ડરેસીંગ ચેસ્ટ, સાઈડ બોર્ડ ઓફીસ ડેસ્ક, બુક કેસ, ટેબલ, તદન કીફાયત ભાવે ખરીદી શકશો. જાતે પધારી લાભ લેવા ચુકશો નહિ.

—બોકસ, ટેબલ અને કીચન ડરેસર—

જે હમારી દેખરેખ નીચે તઈયાર થાય છે. તેનો સ્ટોક હમેશાં તઈયાર રહે છે. માત્ર રોકડા ભાવોના પ્રાઈસ લીસ્ટ મંગાવો અને વેપાર આગલ વધારો.

L. MISTRY

51 BREE STREET, BURGERSDORP, J'BURG.

PHONE 33-4691. BOX 2526.

હીંદની મોટામાં મોટી વિમાની કમ્પની તમારી સેવામાં

—ધી—

ન્યુ ઇન્ડીયા ઇન્સ્યુરન્સ

કંપની લીમીટેડ

સાઉથ આફ્રિકાના એકજ મુખ્ય પ્રતિનિધિ

રૂસ્તમજી જાલભાઈ રૂસ્તમજી

૧૪૦ કવીન સ્ટ્રીટ,

ડરબન — નાટાલ.

સેવા અને નિર્ભયતા

માટે અમને મળો.

બધી જાતના વિમાઓ અમે ઉતારીએ છીએ.

પી. ઓ. બોકસ ૧૬૧૦.
રેસીડેન્સ : ૧૧૧ ઇલેવન્થ એવન્યુ,
ડરબન.

ટેલીફોન્સ:
ઓફીસ : ૨૫૮૪૫
રેસીડેન્સ : ૩૬૪૧૩.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

'કાશ્મીર પ્રિન્સેસ'

કાવતરાની રોમાંચક કથા

લેખક: શ્રી. અનંત શ્રીધર કર્ણીક

(ગતાંકથી ચાલુ)

એથી જ મારો જીવ બચ્યો!

બસ, એ જ વખતે મેં બારીમાંથી મારૂં માથું પાછું ખેંચ્યું. એ વખતે સૌથી નાનો વિમાની ડી'સોઝા પરિચારકના ગણવેશમાં પીળું લાઇફ જેકેટ આલમારી પરથી ઉતારી રહ્યો હતો. એ જાકીટ મારે માટે હતું અને તેના સાક્ષીદાર પીમેન્ટાએ ઉતારૂઓ માટે તઇયારી કરી. ડી'સોઝા જે શિક્ષણ આપી રહ્યો હતો, તે પ્રત્યે બરાબર ધ્યાન આપવાનું કમને પણ મેં નક્કી કર્યું; કમને એટલા માટે કે આવા પાઠ મારી સમક્ષ આ પહેલાં પચાસેક વાર રજુ થઇ ગયા હતા. આજે જ્યારે એ ક્ષણનો ખ્યાલ કરૂં છું ત્યારે લાગે છે કે કમને થયેલા મારા એ નિર્ણયને મારૂં આજનું અસ્તિત્વ આભારી છે. હું આભારી છું ગ્લોરિયાનો, ડી'સોઝાનો.

ગ્લોરિયા બોલતી જતી હતી અને ડી'સોઝા પોતાની ક્રિયાઓ એક પછી એક કર્યે જતો હતો. અહા, બન્નેનો કેવો સુમેળ! "લાઇફ જેકેટ સહેલાઇથી પહેરી શકાય છે" એમ ગ્લોરિયા જેવી બોલી કે, ડી'સોઝાએ તેને ધીમેથી જાણે સમજ આપતો હોય તેમ તે ખોલ્યું, પહેર્યું અને પટ્ટા બાંધ્યા. ગ્લોરિયાએ ચાલુ રાખ્યું. "આ છેડો ખેંચવાથી લાઇફ જેકેટને ફુલાવી શકાય છે. પણ યાદ રાખો, તમે વિમાનમાંથી બહાર નીકળી ન જાઓ ત્યાં સુધી તેને ફુલાવવુ નહિ." અને છેવટે તેણે શ્રદ્ધાપુર્વક કહ્યું, આ તો રાબેતા મુજબની સુચનાઓ છે. તમારો આભાર."

અને બસ, ત્યારે જ એ જંગી વિમાન ઉંચુ થયું એવો મને અનુભવ થયો. એ ઉપડી ચુકયું હતું. પેલી ટેકરીઓ વચ્ચેના ભયાનક માર્ગ વચ્ચે થઇને ગર્જન કરતાં પસાર થયું. એનું લક્ષ્ય જકાર્તા હતું અને અમને સૌને પણ હતું કે અમે જકાર્તા પહોંચી જઇશું. થોડીવાર પછી આવી પડનારા ભયાનક ભાવિનો અમને ખ્યાલ કયાંથી હોય?

સુર્ય બરાબર પ્રકાશી રહ્યો હતો, આકાશ નીલરંગી હતું અને ટેકરીઓ એથી યે વિશેષ નીલરંગી લાગતી હતી. ઉંચી ઉંચી ટેકરીઓ હોઠ બીડીને પડકાર ફેંકતી જાણે કે હસી રહી હતી. આ ટેકરીઓની સરખામણીમાં વિમાન ઘણું નાનું દેખાતું હતું. પણ ઉતરાણ–પટ્ટી પર અર્ધે સુધી જઇને વિમાન હવામાં ઉંચે ગયું ત્યારે 'કાશમીર પ્રીન્સેસ'ના એન્જીનોએ ભારે અવાજ કરીને ટેકરીઓના પડકારની ઉપેક્ષા કરી. કેપ્ટને જ્યાં ટેકરીઓની બાજુમાં ખુલ્લી જગ્યા હતી ત્યાંથી ધીમેથી વિમાનને સમુદ્ર પર લીધું. મારા મનમાં સહજ જ વિચાર આવ્યો: 'એ પ્રથમ પંકતિના વિમાની છે.' હોંગકોંગ એવું વિમાની મથક છે કે જ્યાં વિમાની વિમાન કઇ રીતે ઉપર લઇ જાય છે એ પરથી એની કુશળતા નક્કી કરી શકાય છે.

'કાશમીર પ્રીન્સેસ' શહેર પર થોડા ચકરાવા લઇને સીધું જાકાર્તા જવા પોતાના માર્ગે આગળ વધ્યું. જાકાર્તા સુધી એકધારૂં સાડા આઠ કલાક સુધી ઉડ્ડયન કરવાનું હતું.

ઉડ્ડયન માટે સાડા આઠ કલાકનો સમય ઘણો લાંબો ગણાય અને એ સાથે જે માર્ગ કાપવાનો હતો એ પણ લાંબો જ ગણાય તેવો હતો. પણ મને તો જાકાર્તામાં આરામ માટે ઘણો ઓછો સમય મળવાનો હતો એની ચિંતા હતી.

બીજે દિવસે વહેલી સવારે અમે વતન તરફનો પ્રવાસ પુનઃ શરૂ કરવાના હતા. એટલે આ ઉડ્ડયન દરમીયાન મારે તો મળે તેટલી ઉંઘ લઇ લેવાની હતી. પણ ઘોંઘાટ અને ધ્રુજારીને લીધે ઉંઘવાનું મુશ્કેલ હતું.

પ્રવાસીઓના કમ્પાર્ટમેન્ટમાં હું એકલો બેઠો હતો. (સામાન્ય રીતે આમાં ૩૬ જણા બેસી શકે છે) મારા મનમાં થયું કે 'મારી નજરે પડતા બધા વિસ્તારનો હું સ્વામી છું.'

સરળ ગતિ

ધીરે ધીરે તંદ્રાવસ્થાએ મારા પર કબજો જમાવવા માંડયો. મારી સાગે હેતુ વિના હું મીટ માંડીને જોઇ રહ્યો હતો. પાછળના કમ્પાર્ટમેન્ટમાં પ્રવાસીઓની ધીમે ધીમે થતી આનંદભરી વાતો, એન્જીનોનો એકધારો અવાજ અને મારી ઘડિયાળનો ઝડપથી ચાલતો એક સેકન્ડ કાંટો–એમાંથી કશા પ્રત્યે મારૂ ધ્યાન નહોતું.

'કાશમીર પ્રિન્સેસ' વાદળ વિનાના આકાશમાં સરળતાથી આગળ વધી રહ્યું હતું. એના બધા વિભાગો બરાબર અને કશા પ્રયાસ વિના કામ આપી રહ્યા હતા.

મને ઉંઘ આવી નહિ, એટલે મારા મનને કંઇક પ્રવૃત્તિમાં રોકવા મેં ત્યાં પડેલાં કેટલાંક ચિત્રમય સામયિકો ઉથલાવવા માંડયાં. ગ્લોરિયા બેરી વારંવાર પ્રવાસીઓના કમ્પાર્ટમેન્ટમાં નાસ્તો અને પાણીઓ લઇ જઇ રહી હતી. કેટલીક વાર ડી'સોઝા અને પિમેન્ટા પણ પ્રવાસીઓ માટે પીણાં અને સીગારેટના ડબા લઇ જતા હતા.

વિમાનીઓની કામગીરી

પાછળના ભાગમાં આવેલી હાથ મોઢુ ધોવા માટેની જગ્યાએ જવા માટે હું ઉઠયો અને મેં કોકપીટ તરફ જતા કેપ્ટન જથારને જોયા. મારી નજીક આવતાં તેઓ આનંદથી હસ્યા. કદાચ મારા ચહેરા પર ઉંઘનાં જે સ્પષ્ટ ચિહ્નો દેખાતાં હતાં એ એમણે જોયાં હશે. તેઓ કંઇ બોલ્યા વિના જ એમની ફરજ બજાવવા ચાલ્યા ગયા.

હાથ–મોં વગેરે સાફ કરીને હું વિમાનીઓ માટેના કમ્પાર્ટમેન્ટમાં નાસ્તો કરવા માટે ગયો, કેમકે હોંગકોંગમાં હું જમી શકયો નહોતો.

અહીં કેપ્ટન દિક્ષિત, પ્રિમેન્ટા અને ડી'સોઝા એકબીજા સાથે મૈત્રીભરી વાતચીત કરી રહ્યા હતા. હું પણ એમની સાથે જોડાયો. કેપ્ટન જથાર વિમાનનું સંચાલન કરી રહ્યા હતા અને ડી'કુન્હા એન્જીનના ઉષ્ણુતામાન, દબાણ વગેરે પર નજર રાખી રહ્યા હતા.

ફલાઇટ નેવીગેટર પાઠક એમના નકશા પર ધ્યાન રાખી રહ્યા હતા અને જાકાર્તા તરફના માર્ગ પરનાં મુખ્ય સ્થાનો વિશે કેપ્ટનને માહિતગાર રાખી રહ્યા હતા

ડી'સોઝા થોડી મિનિટ માટે અમારી પાસેથી ગયા અને અમારા બધા માટે તાજી બનાવેલી ગરમાગરમ ચા લઇને આવ્યા. હું નાસ્તો લેવાનું ભુલી ગયો અને ચાનો કપ જ ઉપાડી લીધો. ચા એ મારી નિર્બળતા છે. મારે માટે ગમે તે સમય એ ચા લેવાનો સમય છે. આ તાજી બનાવેલી ચા તો ખુબ સરસ હતી. થોડી વાર માટે મારી ભૂખ ચાલી ગઇ.

ઉંઘ લેવાની ચિંતા

મેં કહ્યું: 'મારી એક માત્ર ચીંતા જાકાર્તામાં લેવાય તેટલી ઉંઘ લેવાની છે. હું વિમાનમાં ઉંઘી નથી શકતો, એ તો તમે જોયું ને?'

દિક્ષિત પોતાને આવતું હાસ્ય છુપાવતાં કહ્યું: 'જાકાર્તામાં તમે ઉંઘી શકશો એવો વિચાર કરો એ પરથી લાગે છે કે તમે આશાવાદી છો.'

'જાકાર્તામાં હું પુરેપુરૂં કેમ ન ઉંઘી શકું એ સમજી શકતો નથી." મેં જવાબ આપ્યો. 'આપણી આ નાનકડી પ્રિન્સેસ ખુબ જ માયાળુ છે–એટલે કે એનાં બધા યંત્રો બરાબર સારી સ્થિતિમાં છે, જાકાર્તામાં મારે ખાસ કંઇ કરવાનું જ નહિ હોય.'

'મી. કર્ણીક, બાન્ડુંગ પરિષદનો તમને કંઇ ખ્યાલ જ નથી લાગતો.' દિક્ષિતે હસતાં હસતાં કહ્યું: 'જાકાર્તામા આપણને હોટલમાં જગ્યા જ મળવાની સંભાવના નથી. પ્રતિનિધિઓને જાકાર્તામાં ઉતારીને તમારે જરૂરી ઉંઘ લેવા માટે સીંગાપોર વિમાન લઇ જઇશ, ત્યાં ઉત્તમ વ્યવસ્થા થશે. જોઇએ શું કરવું તે. હા, તમારી પ્રિન્સેસ "તોફાન" ન મચાવે તો તમને બરાબર ચાર કલાકની ઉંઘ મળી શકશે.'

'અરે ભગવાન, તો પછી હું અહીં શું કરી રહ્યો છું! મેં આશ્ચર્યથી કહ્યું. 'કેબીનમાં જઇને મને થોડી ઉંઘ લઇ લેવા દો.'

લગ્નની રાહ

એ બધા આનંદી લોકોને છોડીને હું કેબીનમાં ગયો અને થોડી ઉંઘ લેવાનો ખરેખર પ્રયાસ કરવા માંડયો, પણ ગમે તેટલા પ્રયાસ છતાં યે હું ઉંઘી શકયો નહિ. પુનઃ એકવાર મેં ચિત્રમય સામયિકોનો આશ્રય લીધો.

હોંગકોંગ છોડયાને અમને થોડા કલાક પસાર થયા હતા. ગ્લોરિયા બેરીને આરામ માટે થોડી ક્ષણો મળી અને મારી બાજુની ખુરશીમાં જ આવીને એ બેઠી.—અમે અમારા પ્રવાસો વિશે સ્વભાવિક રીતે થોડી વાતો કરી.

હવે અત્યારે વિચાર કરતાં અમારી વચ્ચે ઘણું સામ્ય હતું એવું મને લાગે છે. લગભગ એક વર્ષ થયાં અમારા દરેકના વિવાહ થયા હતા અને અમે બંને એકબીજાનાં લગ્ન નજીકના ભવિષ્યમાં થવાનાં હતાં એની આતુરતાથી રાહ જોતાં હતાં.

ગ્લોરિયાને જોખમ લાગે છે

સિંગાપોરનાં પ્રારંભિક ઉડ્ડયન વખતે મેં, મારાં જેની સાથે લગ્ન થવાના હતા એને માટે એક ઘડિયાળ ખરીદી હતી અને ગ્લોરિયાનાં જેની સાથે લગ્ન થવાના હતા એણે એને માટે એક ઘડિયાળ લેવાનું એને કહ્યું હતું.

મેં એને પુછયું: 'એની ઘડિયાળ કેવી ચાલે છે?' એણે કહ્યું કે 'એ સુંદર ઘડિયાળ ખુબ ગમે છે.' વળતાં, એણે મને મેં ખરીદેલી ઘડિયાળ વિશે પુછયું.

'એ વિશે કંઇ ફરિયાદ નથી.' મેં એને જવાબ આપ્યો.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

થોડીવાર સુધી ગ્લોરિયા ભેરી ઉઘાડી આંખે શુન્ય તરફ દૃષ્ટિ માંડી મુંગી બેઠી રહી. મને થયું કે એ થાકી ગઇ હશે.

અચાનક એણે મોં ફેરવીને કહ્યું : 'આ વી. આઇ. પી. ચાર્ટર વિમાનો માં (મહાપુરૂષો માટે ભાડે કરાયેલાં વિમાનોમાં) જવાનું મને ગમતું નથી. સલામતીની દૃષ્ટિએ આ ઉડ્ડયનો મને જોખમકારક લાગે છે.'

એના ભયને હળવો બનાવતાં મેં કહ્યું : 'આમાં મને તો કંઇ ચિંતા કરવા જેવું લાગતું નથી એની હું ખાતરી આપું છું.'

પણ જે ભયંકર ઘટના બનવાની હતી એની જાણે કે અગાઉથી એને ઝાંખી થઇ હોય એવું લાગતું હતું.

હું એની વાતનો વિચાર જ કરતો હતો ત્યાં મેં એના તરફ જોયું તો એ એની બેઠક છોડીને ચાલી ગઇ હતી.

(અધુરૂં.)

આ વાર્તાનો કોપી રાઈટ મુંબઇ "જયકો પ્રકાશન"નો છે.

ઇન્સાફ

અનુવાદક : ઇસ્માઇલ મુસા આયાત

વડા પ્રધાન જવાહરલાલ નહેરૂના દરવાજા ઉપર અચાનક "દસ્ટક" થઇ. આ વાત તા. ૧૦ મે ૧૯૫૭ની અડધી રાતની છે. પંડીત નહેરૂ, ડો. સીને, લખેલ ચોપડી "૧૮૫૭" વાંચી રહ્યા હતા. બીજી વખતે, દરવાજો ખટખટાવતાં, પંડીત નહેરૂ ચોપડી બંધ કરી દરવાજો ખોલવા માટે ગયા; ખોલતાં જુએ છે, કે એક ડોસો અને એક જુવાન સ્ત્રી બહાર ઉભાં છે. પંડીતજીએ સવાલ કર્યો :

પંડીતજી: આપ કોણ છો? આ વખતે શું જોઇએ છે?

ડોસો : એક જબ્બર બે ઇન્સાફી, મારી સાથે, મારી બેગમ સાથે, મારા દોસ્તો સાથે કરવામાં આવી છે. વર્ષો સુધી, હું આ શહેર (દિલ્લી)ના ખુણે ખુણે ભટકતો રહ્યો. જુદા જુદા મનુષ્યને મળ્યો; અનેક ઇન્સાનોની મુલાકાત કીધી; ઘણાઓને "ઇન્સાફ"ની માગણી કરી; પરંતુ કહીં "ઇન્સાફ" નથી મલતો, મેં આપનો દરવાજો "ઇન્સાફ" માટે ખટખટાવ્યો છે.

પંડીતજી : આપે અહીં આવવાની કેમ તકલીફ વેઠી? દેશભરમાં ઇન્સાફ માટે કોર્ટ ખોલેલી છે, ત્યાંથી આપને "ઇન્સાફ" મળી શકે છે.

ડોસો : ઇશ્વરને માટે મારૂં દર્દનાક "દાસ્તાન" સાંભળો, હું એક લાવૈયો, મુદ્દા જરતી વતન......

પંડીતજી : શું પાકીસ્તાનથી?

ડોસો : નહિ, નાઇન્સાફીથી બેજાર છું. ઓ બાદશાહ!

પંડીતજી : મને બાદશાહ ન કહો, આ આઝાદ અને બીન-મઝહબી સરકાર છે; અને હું એનો ફક્ત વડો પ્રધાન છું.

ડોસો : હું આપને બાદશાહ કહેવાનું જ પસંદ કરૂં છું—કારણ કે આપ તેજ ગાદી ઉપર છો, કે જે ઉપર એક વખતે મારા બાપ, દાદા અને હું.........

પંડીતજી : શું બકો છો? આપને બાદશાહીથી શી નિસબત?

ડોસો : હું "ઇન્સાફ"નો ઉમેદવાર છું—નહેરૂજી! હું એક વખતે "સાહેબ" અને "સર" કહેવાતો; પરંતુ આજે ફકીર, ભીખારી અને ન જાણું કે શું શું છું!" તમો "ઇન્સાફ" ન કરશો, તો કોણ કરશે?

પંડીતજી : તમો કોણ છો? અને શું "બે ઇન્સાફી" આપ સાથે કરવામાં આવી છે?

ડોસો : હું આઝાદીની લડત વેળાનો એક સીપાહી છું. "વતન માટે પ્રેમ" મારૂં પાપ છે. અને એથી હું મુશીબત ઉઠાવી રહ્યો છું.

પંડીતજી : તો શું આપે પણ "બ્રીટીશ સરકાર" સામે લડાઇ કીધી છે?

ડોસો : જી—હા. ભારત આઝાદ થાય તે માટે અગણિત તકલીફો વેઠી છે.

પંડીતજી : જી—આપ "જેલ" પણ ગયા છો?

ડોસો : આપની માફક, મારી સાથે પણ "જેલ"માં સખતીઓ થઇ છે.

પંડીતજી : ક્યાં—પાકીસ્તાનમાં?

ડોસો : નહિ—ભારતમાં.

પંડીતજી : (સ્ત્રી માટે) આ કોણ છે?

ડોસો : એ મારી બેગમ છે.

પંડીતજી : શું તેણીએ પણ "બ્રીટીશ સરકાર' સામે લડાઇ કીધી હતી?

ડોસો : હા, આપની કમલાની માફક, એ પણ મારી "જેલ"માં સામેલ હતી.

પંડીતજી : ઠીક—તો પછી શું થયું?

ડોસો : મારા રહેઠાણે જ, મારા વિરૂધ "કેસ" નોંધાયો; મને "પાપી" ગણ્યો; અને મને "માદરે વતન"થી વિખુટો પાડી મુક્યો.

પંડીતજી : મારી લાગણી! કબુલ ફરમાવો! પરંતુ હવે શું થઇ શકે? "બ્રીટીશ સરકાર" ચાલી ગઇ છે. બધું ભૂલી જઇ ક્ષમા કરી દો.

ડોસો : ભૂલી જાઉં, ક્ષમા કરવા હું તય્યાર છું. પરંતુ હું કેવી રીતથી ક્ષમા કરૂં? કે જેઓએ ખોટી રીતથી મારા ઉપર "આક્ષેપ" મુકી મને "પાપી" ઠરાવ્યો! આપે પણ મહાત્મા ગાંધીજી; મોહમ્મદ અલી; શૌકત અલી; મૌ. આઝાદ; ડો. અનસારી; હકીમ અજમાલ ખાન; સરદાર પટેલ; રાજગોપાલ આચારી; નેતાજી બોઝ અને બીજાઓ સાથે "આઝાદી લડત"માં ભાગ લીધો છે, જેમાં ઘણાઓ "વતન ના પ્રેમી" તથા "વતન ના સેવક"ના નામોથી યાદ કરાય છે. પરંતુ મેં તથા મારા સાથીઓએ શું "પાપ" કીધાં, કે મને "લડાઇ ખોર", રાજ દ્રોહીના નામોથી પોતાના દેશવાસીઓ યાદ કરે છે, 'અને હમારી લડાઇને "બળવા"નો ખીતાબ દીયે છે.

પંડીતજી : ક્ષમા કરશો, મારી સમજમા નથી આવતું—કે મારી સરકાર, અને મારા આદમીઓએ, શી રીતે—આપ સાથે "ના ઇન્સાફી" કરી છે. અગર, ખરેખર આપે "આઝાદી લડત"માં કુરબાની દીધી હોઇ, તો આપને કાયદેસર બદલો મલવો જોઇએ.

ડોસો : હા—હા. બદલો કેવો? શું માદરે વતન, ફક્ત બે ગજ જમીન પણ, મારી "ખુરદી હડીયો"ના આરામ માટે ન દઇ શકે? હું બદલા માં ફક્ત "ઇન્સાફ" ચાહું છું.

પંડિતજી : હું કઇ રીતે "ઇન્સાફ" દઇ શકું? અને હું "ઇન્સાફ દેવા વાળો કોણ?"

ડોસો : આપ ભારતના બાદશાહ છો. આપ, આપની કોર્ટને કહો. આપ પ્રજાને કહો કે તેઓ મને, કચેરીમાં ઉભો રાખી, "ઇન્સાફ" કરે, હું મારે માટે પ્રજાને ફેંસલો સંભળાવવા ઇચ્છું છું.

પંડીતજી : પણ...આપનું નામ શું?

ડોસો : તમો "શરત" કરો, કે મારો "ઇન્સાફ" થશે.

પંડીતજી : જરૂર થશે, હું "વચન" આપું છું.

ડોસો : હું બહાદુર શાહ ઝફર છું. ભારતની મુગલ સરકારનો છેલ્લો બદનસીબ, તાજદાર અને આ બાઇ છે; મારી મલેકા બેગમ. (ઝીનત મહેલ).

—"પીયામી મશરેક"માંથી.

ડી. આર. સી.માં ફરજીયાત ઈલાયદાપણું નથી

કેપટાઉનની યુનીવર્સીટીમાં ભાષણ કરતાં ડચ રીફોમર્ડ ચર્ચના એક પાદરી મી. ફનડર વેસ્ટહુજને કહ્યું હતું કે એ વસ્તુ અશક્ય છે કે આપણે બળજબરીથી એવા લોકો ઉપર ઇલાયદાપણાનો કાયદો લાગુ પાડવા માગીએ છીએ કે જે લોકો બધી રીતે આપણા જેવાજ છે. માત્ર એમની ચામડીના રંગમાં જ ફરક છે. કદાચ આ વસ્તૂનો ચર્ચ એટલા માટે સ્વીકાર કરે કે રાજનૈતીક કારણોને અંગે આવો કાયદો જરૂરી છે પણ મી. ફનડર વેસ્ટ હુજનનું કહેવું છે કે કાયદેસર રીતે જુદા પાડવા અને ઐચ્છિક રીતે જુદા પાડવામાં ઘણો ફરક છે ડચ રીફોર્મ્ડ ચર્ચમાં ઐચ્છિક રીતે જુદાઇ છે પણ તે ઇલાયદાપણું ન ગણાય. અમે ઇશ્વરની પ્રાર્થનામાં ઇલાયદાપણું દાખલ કરવા નથી ઇચ્છતા હું જાણું છું કે એમ માનવામાં આવે છે કે અમારી ચર્ચોમાં ઇલાયદાપણું છે પણ જો આ વસ્તુ સત્ય હોય તો હું ડચ રીફોર્મ્ડ ચર્ચમાં આજે પાદરી તરીકે સેવા કરતો ન હોત પણ જો કોઇ ઇશ્વરની પ્રાર્થનાને અંગે અમારી ચર્ચમાં આવવા ઇચ્છે એને અમે કોઇ પણ દિવસ રોકીશું નહિ પણું જો તે કેમેરા લઇને એક રીપોર્ટર તરીકે દાખલ થવા ઇચ્છે તો અમે એને દાખલ થવા નહિ દઇએ.

ડચ રીફોર્મ્ડ ચર્ચ પોતાનું બનતુ કરી રહી છે કે જેથી ક્રિશ્ચીયન ધર્મના આદર્શો લોકોમાં પ્રસરે પણ જે કોઇ કાયદો એ હેતુથી રચવામાં આવ્યો હોય કે એક ભાગના લોકોને નુકસાન એ હેતુથી કરવું કે એ લોકો આપણને પસંદ નથી એવા કાયદાનો ડચ રીફોર્મ્ડ ચર્ચ હમેશાં વિરોધ કરશે. ઘણી વખત એવો પ્રભાવ પડે છે કે અમારી ચર્ચ સરકાર જે બધું કરે છે તેને સહમત છે પણ આ વસ્તુ સત્ય નથી.

સુકાં મરચાં

અમારે ત્યાંથી હમેશાં નીચે મુજબ મરચાં મળશે : ૩૦ રતલની ગુણી ૩૩–૬ ૧૫ રતલની ગુણી ૧૬–૬; ૬ રતલની ગુણી ૭–૬ અને અઢી રતલનું પારસલની ૪–૦ પોસ્ટેજ સાથે. તેમજ આફ્રિકન મેઇડ ઝાડુ લાંબા હેન્ડલનાં ૨૪–૬ ડઝન. ઓર્ડર સાથે પૈસા મોકલવા મહેરબાની કરવી.

MAARMANS PTY LTD.
Box 26, Phone 128.
Brits Transvaal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

અમેરીકાથી

અમેરીકામાં જ્યોર્જીયા નામના ગામમાં બે નિગ્રોનાં મરણ વિષે છુપી પોલીસ ખાતું તપાસ કરી રહેલ છે. એ માટે એમ જાણવામાં આવ્યું છે કે આ બે નિગ્રો પોલીસની તપાસ દરમીયાન મરણ પામ્યા છે. એકને ગીરફતારી સામે વિરોધ કરતી વખતે સખત માર મારવામાં આવ્યો હતો ત્યાર પછી એને બેશુદ્ધ સ્થિતિમાં કોર્ટમાં ઘસડી લાવવામાં આવ્યો હતો ત્યાં તેનું ફુટેલા માથાને કારણે મરણ થયું હતું. બીજાને પોતાના રહેઠાણના પાછલા વાડામાં ગોળીબાર કરવામાં આવ્યો હતો ત્યાંના પોલીસ વડાનું કહેવું એવું છે કે નિગ્રોમાં ઘણી અશાંતિ છે અને તેઓ એ અશાંતિ માટે સામ્યવાદીઓને જવાબદાર લેખે છે અને ન્યુયોર્કથી આવતા ટેલીવીઝન ન્યુઝ કે જેમાં નિગ્રોને સમાન હકની વાતો આવે છે એને આ અશાંતિનું મુળ માનવામાં આવે છે.

જે માણસને પોતાના પાછલા વાડામાં ગોળીબાર કરવામાં આવ્યો હતો એને પેટમાં સખત ઇજા પહોંચવાને લીધે તે હોસ્પીટલમાં જતા જતાં જ મરણ પામ્યો હતો. એના બારામાં ત્યાંના પોલીસના વડાએ કહ્યું હતું કે આ નિગ્રોને અગાઉ બે વખત ગીરફતાર કરવામાં આવ્યો હતો. મને એ જોઇને નવાઇ લાગી કે એ આટલો જલદી કેમ મરી ગયો. થોડાક વરસ પહેલાં અમે એક નિગ્રોને ગોળીબાર કરતાં તેને પેટમાં ગોળી લાગી હતી તે તો પાંચ છ દિવસ સુધી જીવતો રહ્યો હતો.

સર્વોદય મેળો

પંઢરપુરમાં મે ૨૯–૩૧ અને ૧ જુન સુધી ત્રણ દિવસ મેળો ભરાયો હતો. તેનું પ્રમુખસ્થાન ઓરીસાના ગાંધીજીના ચુસ્ત અનુયાયી સ્વ. ગોપબાબુ ચૌધરી કે જેઓ બે વરસ અગાઉ પરલોક સીધાવ્યા હતા તેમના પત્ની શ્રીમતી રમાદેવી ચૌધરીએ લીધું હતું. સંમેલનમાં રાજેન્દ્રપ્રસાદજી તથા દેવદાસભાઇ વિગેરે હાજર રહ્યા હતા. વિનોબાજીએ પોતાના પ્રવચનમાં જણાવ્યું હતું કે "મને લાગે છે કે આજે વિશ્વમાં અહીંસા તરફનો ઝોક જોવામાં આવે છે અને પ્રમુખ આઇઝનહોવર તથા શ્રી નીકીતા ક્રુશ્ચેવ પણ જો કે બાલકનની રીતે અહીંસાની વાતો કરે છે."

વધુમાં ગુજરાતના કાર્યકરોને સંબોધતાં વિનોબાજીએ કહ્યું કે મેં કાશ્મીરમાં ભુદાન અને ગ્રામદાનના કાર્ય અંગે ત્યાં જવાનો નિર્ણય કર્યો હોવાથી હું મુંબઇની મુલાકાત લઇ શકતો નથી."

અંતમાં વિનોબાજીએ કહ્યું કે "મારૂં મન આજે ઘણું અશાંત છે. માટે હું વધુ કહેવા નથી માગતો." આશ્ચર્ય સાથે લોકોએ જોયું કે વિનોબાજી વાત વાતમાં ગળગળા થઇ જતા હતા. આ સંમેલન દ્વિભાષી મુંબઇ પ્રાંતમાં ભરાતું હોવાથી ગુજરાતી–મરાઠીના ઝઘડાને લીધે ઘણું ખરાબ બન્યું હતું એનો ભાર વિનોબાજીના ચહેરાપર જણાઇ આવતો હતો. પ્રવૃત્તીમાં વિનોબાજીએ લાખોની માનવ મેદનીને પ્રણામ કરતાં કહ્યું.

"મારા અભીપ્રાય મુજબ શુદ્ધ કાર્ય કરવું મોટું છે અને શુદ્ધ કરવું મહત્ત્વનું છે."

આમ બોલી વિનોબાજીએ તેમજ ગુજરાતના કાર્યકર શ્રી જુગતરામ દવે એ જણાવ્યું કે જ્યાં જ્યાં વિનોબાજીના ચરણો પડે છે ત્યાં ત્યાં કલ્યાણ થાય છે. હીન્દુ અહો ભાગ્ય છે કે તેમને આખુંય પછી વિનોબાજી માર્ગ દર્શન માટે મળ્યા છે.

ગૃહિણી માટે ઉપયોગી

ટમેટાના ભરેલા

સામગ્રી: એક રતલ ટમાટા, બે ટેબલસ્પુન ચીઝ, નારીયળનો છુંદો મરીનો ભુકો, કોથમીર, મરચાં બારીક સમારીને ખાંડ બે ટીસ્પુન મીઠું ટમેટાને અંદરથી કોરી ગર કાઢી લઇ એમાં ઉપરનો મસાલો ભરવો. એ કરેલો મસાલામાં ભેળવી દેવો પછી એક પેણામાં થોડું ઘી નાખી તેમાં ટમેટા મુકી દેવા થોડીવાર ઢાંકી ધીમા તાપે અને થોડીવાર સ્ટોવની ઉપર રાખવું. આ વાનગી ઘણી સ્વાદિષ્ટ થાય છે.

બેનોને નવી વાનગીઓ નીચેના સરનામે મોકલવા વિનંતી છે.

'Indian Opinion',
P. Bag, Durban.

આભાર સ્વીકાર

શ્રી છોટાલાલ ગોપાલજી,
(બીનોની) પા. ૧–૧–૦
શ્રી રઘનાથભાઇ ડાહ્યાભાઇ,
(જોહાનીસબર્ગ) પા. ૧–૧–૦

સામાજીક ખબરો

ભુલ સુધાર

'ઇન્ડિયન ઓપિનિયન'ના ૩૦–૫–૫૮ના અંકમાં છપાયેલા 'સામાજીક ખબરો'માં 'જો'બર્ગ'ના શ્રી છોટુભાઇ ભીખાભાઇ (બારડોલી નીવાસી).... છપાયેલું છે તે "બોરઠી નીવાસી" સમજવું અને સાભાર સ્વીકારમાં પાંચ ગીનીની રકમ બે ગીની શ્રી છોટુભાઇ ભીખાભાઇ જો'બર્ગના નામથી છપાયેલી છે તે પૈકીની એક ગીની બીનોનીના શ્રી ઝીણાભાઇ ભીખાભાઇ તરફથી અપાયેલી છે.

ફીનીક્સની મુલાકાતે

જુન ૧૫, મી. એમ. બી. નાયડુ, ડરબન અને મી. એન્ડ મીસીસ એસ. ડી. એમ. પીલે, ડરબન.

જોહાનીસબર્ગમાં લગ્ન

આટ નિવાસી (હાલ જોહાનીસબર્ગ) ના શ્રી. રઘનાથભાઇ ડાહ્યાભાઇની પુત્રી ચિ. લલિતાબેનનાં લગ્ન પનાર નિવાસી હાલ બીનોનીના સ્વ. ગોપાળભાઇ રણછોડભાઇના ચિ. પુત્ર છોટાલાલ સાથે રવીવાર તા. ૧–૬–૫૮ના રોજ ગાંધી હોલમાં શ્રી. અરૂણ કુમાર વિદ્યાલંકારના હસ્તે વૈદિક વિધીથી થયાં હતાં. એ પ્રસંગે જે જે ભાઇ બેનોએ હાજરી આપી શુભાશિષો પાઠવ્યા છે તે માટે શ્રી રઘનાથભાઇ તથા છોટાલાલભાઇ આ પત્રદ્વારા આભાર માને છે.

જાણવા જોગ

પીપળાનો ગુણ

પીપળાના ઝાડ પર નાના નાના ફળો થાય છે આ ફળોને સુકવી તેને ઝીણું વાટી એક ટી સ્પુનથી ૧॥ ટી સ્પુન સુધી રોજ ઓને ૧૫ દિવસ સુધી આપવામાં આવે તો તેને ગર્ભ રહે એમ આયુર્વેદ કહે છે.

ઉંઘ માટે

રાતે ઉંઘ ન આવતી હોય તો રાતના થોડું ખાઓ અને એવું ખાઓ કે જેથી ગેસ ન થાય. ગેસ માણસને ઉંઘવા નથી દેતો.

શિક્ષક જોઇએ છે

શ્રી પોર્ટ એલીઝાબેથ હીંદુ સેવા સમાજની ગુજરાતી શાળા માટે ગુજરાતીનું પ્રાથમીક શિક્ષણ આપે એવા એક લાયક શિક્ષક જોઇએ છે. ઉમેદવારે નીચેના સરનામે પત્રવ્યવહાર કરવા વિનંતિ છે.

મણિલાલ રણછોડજી,
શ્રી હીંદુ સેવા સમાજ
શાળા સમીતી
ના મંત્રી
૨૯ વોલમર રોડ, પોર્ટ એલીઝાબેથ.

લીસ્ટ નં. ૧ **નવાં પુસ્તકો**

વિનીત જોડણી કોશ (ગુજરાત વિદ્યાપીઠ) નવી આવૃત્તિ		૧૮	૯
જગતના ઇતિહાસનું રેખાદર્શન (જવાહરલાલજી) બે ખંડ ભેગા	૧	૨	૬
,, ,, ,, ખંડ બીજો		૧૫	०
મારી જીવન કથા (જવાહરલાલજી)		૧૫	०
મારૂં હિંદનું દર્શન ,,	૧	०	०
મારી જીવન કથા (રાજેંદ્ર પ્રસાદ)	૧	०	०
જીવન પ્રદીપ		૫	०
દદુને પત્ર		૨	६
ઠક્કર બાપા		६	૩
ગીતા મંથન		६	૩
ગીતા ધ્વનિ		૧	૩
ગાંધી સાહિત્ય સુચી (ગાંધીજીના આદર્શ દર્શક પુસ્તકોનું લીસ્ટ)		૫	०
હજરત મહમદ અને ઇસ્લામ		૨	०
નવલ ગ્રંથાવલિ (સ્વ. નવલરામ પંડ્યા) ૮–० હવે અરધી કીંમતે		૪	०
એને શરણે (વાર્તા)		૨	૩
મરૂ કુંજ		૨	०
રમણ યાત્રા (કાકા સાહેબ) ઘટાડેલા ભાવ		૫	०
જોડણી કોશ નાનો ખીસ્સા માટે (ફક્ત અર્થ વિનાના શબ્દો જ)		૩	०
વિશ્વ શાંતિ (એક ખંડ કાવ્ય)		૧	०
આપણું હિંદુસ્તાન		૫	०
શ્રાદ્ધના તેર દિવસો (વિનોબાજી)		૧	०
ગાંધીજીના પાવન પ્રસંગો		૧	०
ગ્રામ વિદ્યાપીઠની ભુમિકા		૧	૩
જીવનની સુવાસ		૧	०
ઇસપનાં પાત્રો (બાળકોને માટે રમુજી ચિત્ર સહ વાતો)		૨	६
ધર્માત્મા ગોખલે		૧	૯
કીંગ કોંગ (બાળકોને માટે) ૩–० ઘટાડેલો ભાવ		૧	०
હિંદ સ્વરાજ્ય (મ. ગાંધીજીના હસ્તાક્ષરમાં)		૪	०

નીચેનાં સ્થળેથી ઉપર લખેલાં પુસ્તકો મળશે.

INDIAN OPINION, P. Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor

શું તમારી ચાવી ખોવાય છે?

એમા શું

જરાપણ મુઝાશો નહી

તમે ખોવાય તે પહેલાજ બીજી ચાવી બનાવવા

ટી. ડાહ્યા

ફોન: ૨૩-૬૪૪૭ — ૧૮ ફાંનવેલોખ્મ સ્ટ્રીટ, જોબર્ગ.

ને મળો અથવા ફોન કરો. તે તમારી ચાવીઓ ડુપ્લીકેટ બનાવી આપશે. આથી તમારી બધી ચીંતાનો અંત આવશે.

બહાર મામના ઓડરો પર ધ્યાન અપાશે.

ચાવીઓ! ચાવીઓ!! ચાવીઓ!!!

મોટર કાર, કબાટ, નાઈટ લેચ, રીમ લોકસ વિગેરે બધી જાતની અમે કરીએ છીએ. એકવાર અજમાવી જુવો.

નવા તાળાં જેવા જોઇએ તેવા મળશે.

માથે બાંધવાની રીબન અને વેણીઓ

મખમલ, સાટીન, ટાફેટા સીલ્કની, રીબન અનેક રંગ, ડીઝાઇન અને સાઈઝમાં મળશે, લગ્ન મંડપ અને મોટર શણગારવા જથ્થા બંધ મળી શકશે.

બચ્ચા માટે મખમલ, અને રેસમ તથા ફેલ્ટની ટોપીઓ કીફાયત ભાવે બનાવી આપવામાં આવશે.

અંબોડે બાંધવા મખમલ, રેસમ, કોટન વિગેરેના ફુલોની રંગ રંગની વેણીઓ અને અનેક પ્રકારના બ્રોચસ મળશે.

ઠેકાણું: **માબરો હેટ્સ (પ્રો.) લી.**

લેડીઝ એન્ડ ચીલ્ડરન હેટ મેન્યુફેકચરર,

ફોન: ૨૨૦૩૮૫ પહેલે માળે,

બોકસ ૧૦૮૫૭. માસ્ટર મેન્સન્સ

૩૩ વેસ્ટ સ્ટ્રીટ, — જોહાનીસબર્ગ.

Wholesale To Trade

અમારે ત્યા દર મહિને હીંદ તથા પાકીસ્તાનથી કેટલોક માલ આવ્યા કરે છે.

એક વખત મંગાવી જરૂર ખાત્રી કરો.

તાજી શીપમેન્ટ

પીસ્તા રતલ શી. ૧૧-૬, બદામ રતલ શી. ૮-૬.

કેરમ બોર્ડસ

નીકલ કોરનર સ્પેશીયલ ડરાફ્ટ બોર્ડ સાથે	શી. ૧૦૫-૦.
નીકલ કોરનર ઓર્ડીનેરી	શી. ૮૪-૦.
રબર કુશન ઓર્ડીનેરી	શી. ૬૫-૦.

કમ્પલીટ સેટ કુકરી તથા સ્ટ્રાઇકર સાથે મળશે.

અગર બત્તી

વાસંતી (દરેકના અત્તરની બોટલ સાથે) ૬ તોલા ડબ્બી શી. ૫૯-૦ ડઝન; ૪ તોલા ડબ્બી શી. ૪૦-૧; ૩ તોલા ડબ્બી શી. ૩૩-૦ ડઝન.

ગેટવેઈ ઓફ ઇન્ડીયા ૬ તોલા ડબ્બી શી. ૧૨૦-૦; ૩ તોલા ડબ્બી શી. ૬૦-૦ ડઝન; તીન ગુલાબ ૬ તોલા ડબ્બી શી. ૧૦૮-૦; ડઝન. ૩ તોલા ડબ્બી શી. ૪૮-૦ ડઝન; સ્ટીમર બ્રેન્ડ નં. ૪૪૪ પાકીસ્તાની શી. ૬-૧. ઈન્ડીયાની શી. ૭-૧ ડઝન.

મુરાદાબાદી સીલવર ઓરનામેન્ટો

ગુલાબદાન પ્લેન શી. ૧૨-૬; નકશીન શી. ૧૫-૦; કલમ શી. ૧૭-૬ નંગ પાનદાન "મોટર કાર" શી. ૪૫-૦; નકશીન બોકસ શી. ૫૫-૦; પ્લેન બોકસ શી. ૫૦-૦.

આ ઉપરાંત બહોળા પ્રમાણમા સાડીઓ ગ્લાસ તથા પ્લાસ ટીકની બંગડીઓ—અમારે ત્યાથી મળી શકશે. કન્ટરી ઘરાકો માટે ખુશ ખબર.—ખાસ આપને જ માટે હુમસ "KUBA" જરમનીના રેડીઓઆમ અમો મંગાવી આપીએ છીએ જરૂર કેટલોક ભાવો મંગાવો.

A. K. Hoosen & Sons

116 Queen Street, Phone: 26249.

Box 2161, DURBAN,

શ્રીમતી તહેમી સોરાબજી રૂસ્તમજી

જણાવતા આનંદ થાય છે કે તેઓ

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલ લાઈફ એસોસીએશન ઓફ ઓસ્ટ્રેલએશીયા લીમીટેડ

સ્થાપના ૧૮૬૯ વિકટોરીયા ઓસ્ટ્રેલીયા

— ના —

પ્રતિનીધી નિમાયા છે

નેશનલ મ્યુચ્યુઅલનો જીંદગીનો વિમો એ ખરી બાંયધરી છે.

વધુ વિગત માટે લખો યા મળો:

૧૦૬ મેન્સફીલ્ડ રોડ, — ડરબન.

બોકસ ૪૭૬,

ટેલીગ્રામ—કેબલ "સોરાબટેમ"

ટેલીફોન: ૪૭૮૮૮

૪૭૪૫૩

Printed And Published by Mrs. Sushila Gandhi, International Printing Press, (Phoenix) Private Bag, Durban, Natal.

PDF compression, OCR, web optimization using a watermarked evaluation copy of CVISION PDFCompressor